

כָּל עֲצֻמוֹתַי הַחַדָּה יִבִּיטוּ יִרְאוּ כִּי יֵשׁ יַחְלְקוּ בְּגִדֵי לָהֶם וְעַל לְבוּשֵׁי יַפְּלִיזוּ גִזְרָל׃
 כ וְאַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֵל תִּרְחַק אֵילֹתַי לְעִזְרָתִי חֹשֶׁה׃ כֹּא הַצִּילָה מִחֶרֶב נַפְשִׁי

— זוהר תהלים —

שְׁקוּנָה רוּחַ, אוֹתָהּ רוּחַ יוֹצֵאת, מְשַׁבֵּר הָרִים וְסֹלְעִים, עוֹלָה וּמִתְפַּשֵּׁט וְנִכְנָס בֵּין מְלָאכִים עֲלִיוֹנִים קְדוּשִׁים, וְשֵׁם יוֹדֵעַ מֵה שְׂיֹדֵעַ, וְלוֹמֵד דְּבָרִים, וְחוֹזֵר לְמִקְוֵמוֹ. אִז הוּא קָשֶׁר שֶׁל בֶּן אָדָם בְּקִדְשָׁה, עַד שְׁזוּכָה בְּנִשְׁמָה וְקוּנָה אוֹתָהּ. בֵּינָן שְׁקוּנָה נִשְׁמָה, הִיא עוֹלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וְשׁוֹמְרֵי הַפְּתָחִים לֹא מְעַכְבִּים אוֹתָהּ, וְהוֹלֶכֶת וּמִתְפַּשֵּׁטת וְנִכְנָסֶת בֵּין אוֹתָם הַצְּדִיקִים שְׁצֻרוֹרִים בְּצֻרוֹר הַחַיִּים, וְשֵׁם רוֹאֵה אֶת עַנְג הַמְּלָךְ וְנִהְיֵית מִן הַיּוֹזֵר הָעֲלִיּוֹן.

וּכְשֶׁמִּתְעוֹרְרֵת הָאֵילַת הַקְּדוּשָׁה בְּרוּחַ צְפוֹן, יוֹרֶדֶת, וְעוֹמֵד אוֹתוֹ צְדִיק שְׁקֵנָה אוֹתָהּ, וּמִתְגַּבֵּר כְּמוֹ אֲרִיָּה חֹזֵק בְּתוֹרָה, עַד שֶׁבָּא הַבִּקְרָה וְהוֹלֵךְ עִם אוֹתָהּ הָאֵילַת הַקְּדוּשָׁה לְהִרְאוֹת לְפָנָי הַמְּלָךְ, לְקַבֵּל חוּט אַחַד שֶׁל חֶסֶד. וּמִיָּהוּ זֶה? חוּט שֶׁל אֲבָרָהֶם, שֶׁהוּא קֵנָה אוֹתוֹ, שְׁכָתוֹב (בְּרֵאשִׁית יד) אִם מְחוּט וְעַד שְׁרוּף נֶעַל. הוּא לֹא נִהְיֵית מֵאֲחֵר כְּלוּם, וְאָמַר אִם מְחוּט, זָכָה לְחוּט הַזֶּה, וְזֶה נִקְרָא הַחוּט שֶׁל אֲבָרָהֶם. וּכְשֶׁבָּא אוֹתוֹ צְדִיק עִם הָאֵילָה הַזֶּה, אִזִּי מִתְעַטֵּר עִמָּה לְפָנָי הַמְּלָךְ, וְדוֹד אָמַר (תְּהִלִּים כב) לְמַנְצַח עַל אֵילַת הַשָּׁחַר, זֹו כְּנִסֶּת יִשְׂרָאֵל. אֵילַת הַשָּׁחַר – הַשִּׁירָה שֶׁל כְּנִסֶּת יִשְׂרָאֵל שְׂאוֹמְרִים בְּגִלוֹת אֵלֵי אֵלֵי לְמָה עֲזַבְתָּנִי וְגו'.

הַנְּבִיא יִשְׁעִיָּהוּ הִשֵּׁם גֹּרֵם יְשׁוּעָה

וְאַתָּה ה' אֵל תִּרְחַק אֵילֹתַי לְעִזְרָתִי
 חוֹשֶׁה (כב, כ): זוהר שמות פ' ואתה

אֵלֵא רַק בְּנַפְשׁ. זֶה מִי שֶׁלֹּא זוֹכֵה אֵלֵא רַק בְּנַפְשׁ, וְלֹא עוֹלָה יוֹתֵר, זֶה נִדְבֵק בְּאוֹתוֹ צַד שֶׁל הַטְּמָאָה, וּכְשֶׁהוּא יִשָּׁן, אוֹתָם צְדָדִים רְעִים בָּאִים וְנִדְבָקִים בּוֹ וּמוֹדִיעִים לוֹ בַּחֲלוּם דְּבָרִים שֶׁל הָעוֹלָם, מֵהֶם כּוֹזְבִים, וּמֵהֶם אֱמֶת. וּלְפַעְמִים שְׁצוּחֻקִים עִמוֹ וּמְרִאִים לוֹ דְּבָרֵי שְׁקָר, וּמִצְעָרִים אוֹתוֹ בַּחֲלוּמוֹ. וְעַל כֵּן אֲמוֹת עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, מֵהֶם שְׂרוּאִים בַּחֲלוּמָם דְּבָרֵי אֱמֶת, מִשׁוּם אוֹתוֹ צַד שְׁנִדְבָקִים בּוֹ, וְכֻלָּם דְּבָרִים לְזִמְן קָרוֹב.

בֹּא רֵאָה, בְּמִינִים הָרְעִים הִלְלוּ יֵשׁ שֶׁלֹּשׁ דְּרָגוֹת אֵלוֹ עַל אֵלוֹ. הַדְּרָגָה הָעֲלִיּוֹנָה שְׁלֵהֶם הֵם אוֹתָם שְׁתֻּלוּיִים בְּאוֹרֵי. הַדְּרָגָה הַיּוֹתֵר תַּחְתּוֹנָה שְׁלֵהֶם הֵם אוֹתָם שְׁצוּחֻקִים עִם בְּנֵי אָדָם וּמִצְעָרִים אוֹתָם בַּחֲלוּמוֹתֵיהֶם, מִשׁוּם שְׁכֻלָּם חֲצוּפִים כְּמוֹ כְּלָבִים. וְיֵשׁ דְּרָגָה עֲלִיוֹנָה עֲלֵיהֶם, שֶׁהֵם מְעֲלִיוֹנִים וּמִתְחַתְּנִים, וְאֵלוֹ מוֹדִיעִים לְאָדָם דְּבָרִים, מֵהֶם כּוֹזְבִים וּמֵהֶם אֱמֶתִיִּים, וְאֵלוֹ הַדְּבָרִים הָאֱמֶתִיִּים כָּלֵם לְזִמְן הַקָּרוֹב. וְאוֹתָהּ דְּרָגָה מֵאוֹתָם הַתְּלוּיִים בְּאוֹרֵי, שֶׁהֵם יוֹתֵר עֲלִיוֹנִים. אוֹתוֹ שֶׁלֹּא זוֹכֵה יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר בְּנַפְשׁ, וְאוֹתָהּ נַפְשׁ רוּצָה לְהִתְתַּקֵּן וּלְקַבֵּל רוּחַ, טָרֵם שֶׁהַרוּיָהּ אוֹתָהּ. יוֹצֵא מֵה שְׂיֹצֵא מֵאוֹתָהּ מֵאוֹתָהּ הַנַּפְשׁ, וּמִתְפַּשֵּׁטת בְּעוֹלָם, וְרוּצָה לְעֵלוֹת וְלֹא רוּצָה, עַד שְׂפּוּגֶשֶׁת בְּאוֹתָם שְׁבָאוֹר, וְהֵם מוֹדִיעִים לָהּ דְּבָרִים, מֵהֶם קְרוֹבִים וּמֵהֶם יוֹתֵר רְחוּקִים, וּבְאוֹתָהּ דְּרָגָה הוּא הוֹלֵךְ וְנִקְשֵׁר בַּחֲלוּמוֹ עַד שְׁקוּנָה רוּחַ. בֵּינָן

—= זוהר תהלים =—

'וְאַתָּה ה' אֵל תִּרְחַק אֵילוּתַי לְעִזְרָתִי
 חוֹשֶׁה'. דָּוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר אֵת זֶה בְּשַׁעַת
 שְׁהִיָּה מִתְקַן וּמְסֻדָּר אֵת תְּשֻׁבַת הַמֶּלֶךְ
 כְּדִי לְחַבֵּר אֵת הַשֶּׁמֶשׁ לְלִבְנָה. כִּיּוֹן שְׁהִיָּה
 מִתְקַן וּמְסֻדָּר אֵת שְׁבָחָיו לְהִתְחַבֵּר, אָמַר
 וְאַתָּה ה' אֵל תִּרְחַק. וְאַתָּה ה' - סוּד שֶׁל
 חִבְרוֹת אַחַת בְּלִי פְרוּד. אֵל תִּרְחַק - כִּיּוֹן
 שְׁעֵלְתָה לְהִתְחַבֵּר עִם בַּעֲלָה, וְהִכַּל בְּעוֹלָם
 הָעֲלִיּוֹן, וּמִשָּׁם רוֹצֵה לְעֵלוֹת לְאִין סוּף
 לְהִתְקַשֵּׁר הַכֹּל לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וְלִכְּן אֵל
 תִּרְחַק לְהִסְתַּלֵּק מֵאַתְּנוֹ וּלְעֻזָּב אוֹתְנוֹ. וְלִכְּן
 בְּתוֹךְ סִדוּר הַתְּשֻׁבָּה צְרִיכִים יִשְׂרָאֵל
 לְהַכְלִיל שֵׁם וּלְהַדְבִּיק עִמָּם מִלְּמַטָּה,
 שְׂאֵלְמָלֵא יִרְצֶה לְהִתְעַלּוֹת הַכְּבוֹד הַזֶּה,
 הָרִי יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה אַחֲזִיזִים בּוֹ וּמְחִזְקִים
 בּוֹ שְׁלֵא יַעֲזֹב אוֹתוֹ לְהִתְרַחַק מֵהֶם. וְלִכְּן
 הַתְּפִלָּה בְּלַחֲשׁ, כְּמִי שְׂמֻדְבֵּר בְּסוּד עִם
 הַמֶּלֶךְ. וּבְעוֹד שֶׁהוּא בְּסוּד עִמוֹ, לֹא
 מִתְרַחֶקת מִמֶּנּוּ כָּלֵל. אֵילוּתִי - מָה אֵיֵל
 וְצָבִי, בְּשַׁעַת שֶׁהוֹלְכִים וּמִתְרַחֶקִים, מִיַּד
 חוֹזְרִים לְאוֹתוֹ מְקוּם שְׁעֻזְבוֹ - אֵף הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, אֵף עַל גַּב שֶׁהִתְעַלָּה לְמַעְלָה
 לְמַעְלָה בְּאִין סוּף, מִיַּד חוֹזֵר לְמְקוּמוֹ. מָה
 הַטַּעַם? מִשּׁוּם שִׁישְׂרָאֵל לְמַטָּה אַחֲזִיזִים
 בּוֹ, וְלֹא עוֹזְבִים אוֹתוֹ לְהִיּוֹת נִשְׁכָּח
 וּלְהִתְרַחַק מֵהֶם. וְלִכְּן, אֵילוּתִי לְעִזְרָתִי
 חוֹשֶׁה. וּמִשּׁוּם כֶּף צְרִיכִים לְהִתְאַחַד עִם
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּלְאַחֲזוֹ בּוֹ כְּמִי שְׂמַמְשִׁיף
 מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה, שְׁלֵא יִשְׂאֵר אִישׁ עֻזְב
 מִמֶּנּוּ אֶפְלוּ שְׁעָה אַחַת. וְלִכְּן כְּשִׁסּוּמָךְ
 גְּאֵלָה לְתַפְלָה, צְרִיף לְאַחֲזוֹ בּוֹ וּלְדַבֵּר עִמוֹ
 בְּלַחֲשׁ, בְּסוּד, שְׁלֵא יִתְרַחַק מֵעַמִּינוֹ וְלֹא
 יַעֲזֹב מֵעַמִּינוֹ, וְלִכְּן כְּתוּב (דְּבָרִים ד) וְאַתָּם

תְּצוּהוּ (דף ק"ע"ט:) פָּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר,
 (תהלים כב) 'וְאַתָּה ה' אֵל תִּרְחַק אֵילוּתִי
 לְעִזְרָתִי חוֹשֶׁה'. וְאַתָּה ה' - הַכֹּל אֶחָד. אֵל
 תִּרְחַק - לְהִתְרַחַק מֵאַתְּנוֹ לְהִיּוֹת עוֹלָה
 הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן מִלְּמַטָּה. שְׁהִיָּה כְּאִשֶּׁר
 מִתְעַלָּה הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן מִלְּמַטָּה, אֲזִי נִחְשֵׁף
 כָּל הָאוֹר וְלֹא נִמְצָא כָּלֵל בְּעוֹלָם.

וְעַל זֶה נִחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּימֵי יְרֵמְיָהוּ.
 וְאֵף עַל גַּב שֶׁנִּבְנָה לְבַסוּף, לֹא חָזַר
 הָאוֹר לְמְקוּמוֹ כְּמוֹ שְׁצָרִיף. וְעַל סוּד זֶה
 שֵׁם הַנְּבִיא הַהוּא שֶׁהִתְנַבֵּא עַל כֶּף -
 יְרֵמְיָהוּ. הָעֵלֶם שֶׁל הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן, שְׁעֵלָה
 לְמַעְלָה לְמַעְלָה וְלֹא חָזַר לְהָאִיר לְבַסוּף
 כְּמוֹ שְׁצָרִיף. יְרֵמְיָהוּ - הִתְעַלָּה וְלֹא חָזַר
 לְמְקוּמוֹ, וְנִחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְנִחְשְׁכוּ
 הַמְּאֹרוֹת. אָבֵל יִשְׁעִיהוּ, הַשֵּׁם גּוֹרֵם
 הַיְשׁוּעָה, וְלִהְיוֹת הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן לְמְקוּמוֹ
 (יִשְׁעִיהוּ, לְהָאִיר הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן וּלְעֵשׂוֹת יִשׁוּעָה) וְלִבְנוֹת
 בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְכָל הַטּוֹבוֹת וְכָל הָאוֹרוֹת
 יִחְזְרוּ כְּבָרְאשׁוֹנָה. וְעַל זֶה שְׁמוֹתָם שֶׁל שְׁנֵי
 הַנְּבִיאִים הָאֵלּוּ עוֹמְדִים זֶה לְעִמַּת זֶה,
 בְּסִבַּת הַשֵּׁם שְׂגוֹרֵם, וְצָרוּף הָאוֹתִיּוֹת זוֹ בְּזוֹ
 גּוֹרְמוֹת מַעֲשֶׂה, הֵן לְטוֹב וְהֵן לְרַע. וְעַל
 סוּד זֶה צָרוּף הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשְּׁמוֹת
 הַקְּדוֹשִׁים, וְכֵן הָאוֹתִיּוֹת בְּעִצְמָן גּוֹרְמוֹת
 לְהִרְאוֹת סוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים כְּדִגְמַת הַשֵּׁם
 הַקְּדוֹשׁ, שֶׁהָאוֹתִיּוֹת בְּעִצְמָן גּוֹרְמוֹת סוּדוֹת
 עֲלִיּוֹנִים קְדוֹשִׁים לְהִרְאוֹת בְּהֶם.

אַתָּה ה' אֵל תִּרְחַק

וְאַתָּה ה' אֵל תִּרְחַק אֵילוּתִי לְעִזְרָתִי
 חוֹשֶׁה (כב, ב): [זוהר שמות פ' תרומה
 (דף ק"ה:) פרק כ"ב - פסוק כ'] כְּתוּב (תהלים כב)

מִיַּד כָּלֵב יַחֲדָתִי: כַּב הוֹשִׁיעֵנִי מִפִּי אַרְיָה וּמִקֶּרְנֵי רַמִּים עֲנִיתָנִי: כַּג אִסְפָּרָה שְׁמֹךְ לְאַחֵי בְּתוֹךְ קָהָל אֲחֵלְלֶךָ: כַּד יֵרְאֵי יְהוָה־הַגָּדוֹל הַלְלוּהוּ כָּל זֶרַע יַעֲקֹב בְּבְרוּהוּ וּגְבוּרֵי מַמְנוּ כָּל זֶרַע יִשְׂרָאֵל: כַּה כִּי לֹא בָזָה וְלֹא שָׁקַץ עֲנִיתָ עֲנִי וְלֹא הִסְתִּיר פָּנָיו

== זוהר תהלים ==

הַדְּבָקִים בַּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם. (תהלים קמד) אֲשָׁרֵי הָעַם שִׁפְכָה לֹו אֲשָׁרֵי הָעַם שֶׁה' אֱלֹהָיו.

דְּמוֹת אַרְיָה מְקַבֵּל הַקֶּרֶבֶן

הַצִּיִּלָּה מִחֶרֶב נִפְשֵׁי מִיַּד כָּלֵב יַחֲדָתִי (כב,

כא): [זוהר תורה; זוהר חדש מדרש רות,

תיקוני זוהר ת' ע'] התפלה היא כקרבן, כמו שדרשו הראשונים שהתפלות כנגד תמידים תקנום, אם היו זוכים היה יורד דמות אריה והיה מקבל הקרבן, וזה מיכאל שמדרגתו חסד והוא מקבל תפלת שחרית, ואם לא זכו מה כתוב בקרבן: "לְכָלֵב תִּשְׁלַכְוֶן אֹתוֹ" (שמות כב, ל), שנחשב לו כטרפה, ובעבור זה היה יורד דמות כלב לקבל זאת המתנה והקרבן, וזהו שאמר דוד "הַצִּיִּלָּה מִחֶרֶב נִפְשֵׁי מִיַּד כָּלֵב יַחֲדָתִי".

אם זוכה דמות אריה מקבל נשמתו. וכמו כן, כאשר ימות איש אם זוכה יורד דמות אריה לקבל נשמתו, ואם לא הרי דמות כלב, שעליו אמר דוד "הַצִּיִּלָּה מִחֶרֶב נִפְשֵׁי מִיַּד כָּלֵב יַחֲדָתִי".

נשמה נרכבת בכלב. אמר רבי אלעזר לרבי שמעון אביו, אבי שמעתי שיש נשמה שמרכיבים אותה בכלב, ובשביל זה אמר דוד "הַצִּיִּלָּה מִחֶרֶב נִפְשֵׁי מִיַּד כָּלֵב יַחֲדָתִי", מהו "יַחֲדָתִי", זו

הנשמה, וכי הנשמה נרכבת בכלב, אמר לו בני כך הוא, שנרכבת באותו ערל נחש הקדמוני שפיתה לחוה ולהאנשים, זה הוא כלב, וזה הוא יצר הרע שבא בעולם ההוא רוכב עליו שתקבל ממנו הנשמה עונשו.

לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָה וְאֵת דָּכָא וְשִׁפְל רֹוח אֱלוֹ הֵם כְּלֵי הַמְלָךְ

כִּי לֹא בָזָה וְלֹא שָׁקַץ עֲנִיתָ עֲנִי (כב, כה):

[זוהר ויקרא פ' ויקרא (דף טו.)] רַבִּי אֱלֵעָזָר שָׁאַל אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן אַבִּיו, אָמַר לוֹ, הֲרִי שְׁנִינוּ שְׁעַל שְׁלֵשָׁה חֲטָאֵי הָעוֹלָם הִרְעַב בָּא לְעוֹלָם, וְכָל הַחֲטָאִים אֵינָם נִמְצָאִים אֶלָּא רַק בְּעִשְׂרִים, מִשּׁוּם שְׁלֹבָם גַּס בָּהֶם, וְלֹא נִמְצָאִים בְּעֵנִיִּים. מָה הַדִּין? שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִהְרַג אֶת הָעֵנִיִּים וַיַּעֲמִיד אֶת הָעִשְׂרִים! שֶׁהֲרִי מַעֲכָשׁוּ יוֹסִיפוּ לְחַטָּא לְפָנָיו! אָמַר לוֹ, יִפָּה שְׁאַלְתָּ, וְהֲרִי פִרְשׁוּהָ הַחֲבָרִים וְאָמְרוּ, כְּשֶׁרוּצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַפְרֵעַ מִהֲרָשָׁעִים וּלְאַבְדֵם מִן הָעוֹלָם, אֲזַי נוֹתֵן לָהֶם שְׁלוֹם וּמְשָׁלִים לָהֶם בְּכָל. אֲבָל בָּא וּרְאָה שֶׁכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם לֹא נִמְצָאִים קְרוֹבִים לְמֶלֶךְ הָעֲלִיוֹן, כְּפִלִּים הָלְלוּ שֶׁהוּא מְשַׁתְּמֵשׁ בָּהֶם, וּמִי הֵם? (תהלים נה) לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָה. (ישעיה נז) וְאֵת דָּכָא וְשִׁפְל רֹוח. אֱלוֹ הֵם כְּלֵי הַמְלָךְ. וְכִשְׁנִמְצָאת בְּצַרְתָּ בְּעוֹלָם וְהִרְעַב וְהַדִּין

מִמֶּנּוּ וּבְשׁוּעוֹ אֱלֹהֵי שְׁמֹעַ: כו מֵאַתָּה תַחֲלֹתִי בְקָהֶל רַב נְדָרֵי אֲשֶׁלֶם נֶגֶד יִרְאִיו:
 כז יֵאָכְלוּ עֲנָוִים וַיִּשְׁבְּעוּ יַחֲלֹלוּ יְהוָה: **דְּרִשׁוּ יַחֵי לְבַבְכֶם לְעַד:** כח יִזְכְּרוּ
 וַיֵּשְׁבוּ אֶל יְהוָה: **כָּל אַפְסֵי אֶרֶץ וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ כָּל מִשְׁפַּחֹת גּוֹיִם:** כט פִּי
 לִיהוָה: **חֲמִלּוֹכָה וּמִשָּׁל בְּגוֹיִם:** ל אָכְלוּ וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ כָּל דְּשָׁנֵי אֶרֶץ לְפָנֶיךָ
 וַיִּכְרְעוּ כָּל יוֹרְדֵי עֶפְרַיִם וַנִּפְשׁוּ לֹא חַיָּה: לא זָרַע וַעֲבַדְנוּ יִסְפָּר לְאֹדְנֵי לְדוֹר: לב יִבְאוּ
 וַיִּגִּידוּ צְדָקָתוֹ לְעַם נוֹלָד כִּי עָשָׂה:

— זוהר תהלים —

בְּרָא אֶת הָעוֹלָם, וְהֶעֱמִידוֹ עַל עֲמֻדוֹ, עַל
 עֲמוּד אֶחָד. מַה הוּא? הוּא צְדִיק יְסוֹד
 עוֹלָם. כִּיּוֹן שֶׁבְּרָא הַתְּשׁוּבָה, הַתְּנוּצָץ אִוֵּר
 מִמֶּנּוּ, וְהָאִוֵּר הַהוּא הַבְּהִיר וְהָאִוֵּר מְסוּף
 הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, וְכִי נִבְרָא הָעוֹלָם. רָאֵהוּ
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְנִסְתַּכֵּל בְּרִשְׁעִים
 הַעֲתִידִים לְבֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְגִזְזוּ לְעוֹלָם
 הַבָּא לְצְדִיקִים. וְאִם תֹּאמַר, הוֹאִיל וְהוּא
 עֲתִיד לְגִזְזוֹ, לְמָה בְּרָאוֹ? אֲלֵא כְּשֶׁבְּרָא
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אִוֵּר זֶה, לֹא בְּרָאוֹ אֲלֵא
 לְבָרֵא כּוֹ אֶת הָעֶפְרַיִם (הָעוֹלָם). וְנִסְתַּכֵּל וְרָאֵה
 שְׁעֲתִידִים רִשְׁעִים לְבֹא, וְגִזְזוּ לְצְדִיקִים
 לְעוֹלָם הַבָּא. וְעוֹד הַיּוֹם, אֵף עַל פִּי
 שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גִזְזוּ, כּוֹ הָעוֹלָם
 מִתְּקִים. כּוֹ יַעֲלֶה עַל דַּעְתְּךָ? אֲלֵא אָמַר,
 בְּאוֹר אַחַר הַיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ. וְהוּא כְּמוֹ חוּט
 הַיּוֹצֵא מֵאוֹר גָּדוֹל, וְהָעוֹלָם כּוֹ מִתְּקִים.
 וְהוּא עֲמוּדוֹ שֶׁל עוֹלָם, שְׁנֵאמַר (מְשָׁלִי י')
 וְצְדִיק יְסוֹד עוֹלָם. וּמִמֶּנּוּ הַשְּׁתִּיל וַיֵּצֵא זָרַע
 דָּוִד עָלָיו הַשְּׁלוֹם, שְׁנֵאמַר (תְּהִלִּים כב) 'זָרַע
 יַעֲבַדְנוּ יִסְפָּר לָהּ' לְדוֹר'. הוּא שְׁנֵאמַר (שֵׁם
 פט) וְכִסְאוֹ כְּשֶׁמֶשׁ נִגְדִי. וְכָל זָרְעוֹ שֶׁל דָּוִד,
 מִצְדִיק זֶה יַעֲצָא. כְּעִנְיֵן זֶה - (מְשָׁלִי טז) כָּל
 פֶּעַל ה' לְמַעֲנֶהוּ.

מִתְחַזְּקִים עַל הָעֲנָוִים, אֲזִי בּוֹכִים וְגוֹעִים
 לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַרֵּב
 אוֹתָם יוֹתֵר מִהַכֵּל. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים כב) כִּי
 לֹא בָזָה וְלֹא שָׁקַץ עֲנוּת עֲנִי. וְאִז הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא פּוֹקֵד עַל מַה בָּא הָרָעַב לְעוֹלָם.
 אוֹי לְאוֹתָם הָרִשְׁעִים שֶׁגָּרְמוּ לָזֶה.
 כְּשֶׁמִּתְעוֹרֵר הַמֶּלֶךְ לְהַשְׁגִּיחַ בְּעוֹלָם עַל
 קוֹלוֹת הָעֲנָוִים, הַרְחֵמֵן יַצִּילֵנוּ מִמֶּהם
 וּמַעֲלִבוֹנָם, אֲזִי כְּתוּב (שְׁמוֹת כב) שְׁמוּעַ
 אֲשֶׁמַע צַעֲקָתוֹ. שְׁמוּעַ אֲשֶׁמַע - שְׁתִּי
 פְּעָמִים, אַחַת לְהַשְׁגִּיחַ עַל קוֹלָם, וְאַחַת
 לְהַפְרֵעַ מֵאוֹתָם שְׁגוֹרְמִים לָהֶם אֵת זֶה. זֶהוּ
 שֶׁכְּתוּב וְשִׁמְעֵתִי כִי חֲנוּן אֲנִי וְחָרָה אַפִּי
 וְגו'. וְלִכֵּן בְּשַׁעַה שֶׁרָעַב נִמְצָא בְּעוֹלָם, אוֹי
 לְאוֹתָם הָעֲשִׂירִים הָרִשְׁעִים, מִשׁוּם קוֹלָם
 שֶׁל הָעֲנָוִים לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

לֹא בְּרָא הַקְּב"ה אֶת הָעוֹלָם עַד שֶׁבְּרָא אֶת
 הַתְּשׁוּבָה

זָרַע וַעֲבַדְנוּ יִסְפָּר לְאֹדְנֵי לְדוֹר (כב, לא):
 [זוהר חדש-מדרש רות (דף קג.)] שְׁנֵינּוּ,
 כְּשֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רָצָה לְבָרֵא הָעוֹלָם,
 הָיָה מַחְרִיט הָעוֹלָם לְפָנָיו, וְלֹא הָיָה עוֹמֵד,
 עַד שֶׁבְּרָא הַתְּשׁוּבָה. כִּיּוֹן שֶׁבְּרָא הַתְּשׁוּבָה,

ד לחודש

כג א מזמור לְדָוִד יְהוֹנָתָן רָעִי לֹא אֶחָסֶר: ב בְּנֵאוֹת דְּשָׂא יִרְבִּיצֵנִי עַל

שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים

לשאלת חלום

ה' רועי לא אחסר. וגו' (כג, א): [שימוש תהלים לפרק כג] טוב לשאלת חלום. טהר עצמך והתענה ואמור אותו שבעה פעמים ותישן ותאמר בכל פעם תאות ענוים שמעת וכו'. שם שלו הוא י"ה. י' מן "יהוה רועי, ה' בחלופי נ' דנפשי באותיות הנ"ך.

זוהר תהלים

מזמור לְדָוִד ה' רָעִי לֹא אֶחָסֶר. הָרִי נִתְבָּאֵר, מֵה בֵּין מְזֻמּוֹר לְדָוִד וּבֵין לְדָוִד מְזֻמּוֹר? וְכֵן שְׂכִינָה קְדָמָה וּבָאָה וְשָׂרְתָה עָלָיו בְּרֵאשׁוֹנָה. ה' רָעִי, וְכִי לְמָה שְׂכִינָה קְדָמָה לְכָאן, וְהָרִי דָוִד צָרִיךְ לְהַקְדִּים (לעורר) בְּרֵאשׁוֹנָה, הוֹאִיל וּמִבְקֶשׁ מְזוֹנָה מֵעַם הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? אֲלֵא וְדַאי שְׂכִינָה קְדָמָה וּבָאָה וְשָׂרְתָה עָלָיו וְהַעֲרָה אוֹתוֹ לְשִׁבְחָה לְמַלְךְ אֶת הַשִּׁבְחָה הַזֶּה וּלְבִקְשׁ מְזוֹנוֹת מִלְפָּנֵי הַמֶּלֶךְ, שֶׁהָרִי כִּף צָרִיךְ עַל דְּבַר שֶׁל מְזוֹן שֶׁהִיא רוּצָה וְהַרְצוֹן שֶׁלָּהּ, שְׂכָל בְּנֵי הָעוֹלָם יִבְקְשׁוּ מְזוֹנוֹת. מִשׁוּם שְׂכָאֲשֶׁר הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוּצָה לְהוֹרִיד מְזוֹנוֹת לְעוֹלָם, הִיא נוֹטֶלֶת בְּרֵאשׁוֹנָה, וְעָלֶיהָ יוֹרְדִים מְזוֹנוֹת לְכָל הָעוֹלָמוֹת. וּמִשׁוּם כִּף הִיא הַקְדִּימָה לְדָבַר זֶה שֶׁל מְזוֹנוֹת, וְשָׂרְתָה עַל דָּוִד. ה' רָעִי - ה' הַרוּעָה שְׁלִי. כְּרוּעָה הַזֶּה שְׂמֵנֵהִיג צֵאֲנוּ בְּמִקּוֹם שֶׁל דְּשָׂאִים וְעֹשֵׂבִים שֶׁלֹּא חָסְרוּ דָבַר, אִף כִּף הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא הַרוּעָה שְׁלִי לְזוֹן אוֹתִי בְּכָל מָה שְׂאֲנִי צָרִיךְ. דְּבַר אַחֵר ה' רָעִי - שְׂנִינָה שְׂקָשִׁים מְזוֹנוֹת שֶׁל אָדָם לְפָנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּמוֹ קְרִיעַת יָם סוּף. כֵּן הֵם שְׂנֵי גִּוְנִים, וְשְׂנֵי הֵם בְּדָרֶךְ

הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא רוּעָה אֶת יִשְׂרָאֵל לְהַנְהִיגֵם בְּמִישׁוֹר

מְזֻמּוֹר לְדָוִד ה' רָעִי לֹא אֶחָסֶר (כג, א): [זוהר חלק ב' פ' שמות (דף כ:)] וּמִשָּׁה הָיָה רָעָה אֶת צֵאֲן יִתְרוֹ חֲתָנוּ כִּהֵן מִדִּין. רַבִּי חֲיִיא פָּתַח וְאָמַר, (תהלים כו) 'מְזֻמּוֹר לְדָוִד ה' רָעִי לֹא אֶחָסֶר'. כְּלוּמַר, ה' רָעִי - ה' הַרוּעָה שְׁלִי. מָה הַרוּעָה מְנַהִיג אֶת הַצֵּאֲן וּמוֹלִיכֵם לְמַרְעָה טוֹב, לְמַרְעָה שְׂמֵן, בְּמִקּוֹם נַחְלֵי מַיִם, מִיִּשְׂרָאֵל הִלִּיכְתָּן בְּצִדְקָה וּבְמִשְׁפָּט - אִף הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּתוּב בְּנֵאוֹת דְּשָׂא יִרְבִּיצֵנִי עַל מִי מִנְחוֹת יִנְהַלְנִי נַפְשִׁי יִשׁוּבֵב. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, דְּרַךְ הַרוּעָה לְנֶהֱגַת בְּצִדְקָה אֶת צֵאֲנוּ, לְהַרְחִיקֵם מִן הַגְּזֵל, לְהַנְהִיגֵם בְּמִישׁוֹר, וְהַשְׂבֵּט בְּיָדוֹ שֶׁלֹּא יִטוּ יָמִין וּשְׂמָאל. כִּף הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא רוּעָה אֶת יִשְׂרָאֵל לְהַנְהִיגֵם בְּמִישׁוֹר, וּבְכָל עַת הַשְׂבֵּט בְּיָדוֹ שֶׁלֹּא יִטוּ יָמִין וּשְׂמָאל.

הַקְב"ה מְמַתִּין שְׂיִבְקֶשׁוּ מִמֶּנּוּ הַפְּרִנְסָה וְעַל דִּי זֶה מְשַׁפֵּיעַ לְכָל הָעוֹלָמוֹת שְׂפַע פְּרִנְסָה מְזֻמּוֹר לְדָוִד ה' רָעִי לֹא אֶחָסֶר (כג, א): [זוהר שמות פ' תרומה (דף ק"ע)] וּפְסוּקָה זֶה פְּרִשׁוּהוּ, (רַבִּי יִצְחָק פָּתַח) כְּתוּב (תהלים כג)

— זהוהר תהלים —

ואמת? אלה עובדי פוכבים ומזלות, ואלה עובדי פוכבים ומזלות. אלו בגלוי עריות, ואלו בגלוי עריות. אלו שופכי דמים, ואלו שופכי דמים. באותה שעה היה קשה לפניו לעבר על דרך הדין. והרי ישראל היו נוסעים על הים, שכתוב (שמות יד) ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו. והיה קשה לפניו לעבר על הדין ולקרע להם את ים סוף, ואלמלא שהשייח הקדוש ברוך הוא בזכות אברהם שהקדים בבקר לעשות מצות רבונו ורצונו, ככתוב (בראשית כב) וישכם אברהם בבקר - כלם היו אובדים ביים, משום שבכל אותו הלילה היה הקדוש ברוך הוא בדין על ישראל.

מהו קשה פרנסתו של אדם בקריעת ים סוף

ששנינו, מה שכתוב ולא קרב זה אל זה כל הלילה, מלמד שבאו מלאכים עליונים לשבח באותו לילה לפני הקדוש ברוך הוא, ואמר להם: וכי (בני) מעשי ידי טובעים ביים ואתם משבחים לפני? מיד - ולא קרב זה אל זה כל הלילה. מה כתוב? והי באשמרת הבקר. השייח הקדוש ברוך הוא בזכות אברהם שהקדים בבקר לעשות רצון רבונו, ככתוב וישכם אברהם בבקר. אז חזר הים, וברחו המים מלפני ישראל. שכתוב, וישב הים לפנות בקר לאיתנו. ושנינו, לאיתנו - לתנאו, לאותו תנאי שהתנה עמו הקדוש ברוך הוא כשבא את העולם. לאיתנו, כתוב כאן לאיתנו, וכתוב שם (תהלים פט) משכיל לאיתן האזרחי, ועל זה לפנות

אמת. אחד בשביל שכל מעשיו של הקדוש ברוך הוא בדין ואמת, ועל הדין והאמת מתקיים כל העולם, ובכל יום ויום ובכל זמן וזמן דן את כל העולם בדין, את הצדיקים ואת הרשעים ואת כל בני העולם, כמו שנאמר (תהלים יא) כי צדיק ה' צדקות אהב. וכשהוא דן בני אדם ורואה בני אדם כמה רשעים וכמה חטאים לפניו, אז קשה בעיניו לתת להם מזון בכל זמן, כי יש לו לזון את הרשעים ואת אותם שחוטאים. והוא עושה עמהם לפנים משורת הדין, וזן ומפרנס אותה כפי החסד העליון שנמשך ונשפע על כל (העמים ובני) בני העולם, וכו' הוא זן ומפרנס את הכל, את הצדיקים ואת החסידים ואת הרשעים, ואת כל אותם בני העולם, ואת כל החיות ובהמות השדה ועופות השמים, מקרני ראמים ועד ביצי כנים, ולא נשאר בעולם מי שאינו זן ומפרנס את הכל, אף על גב שקשה לפניו, לפי מעשי בני העולם, בקריעת ים סוף. וכי קריעת ים סוף קשה לפניו, והרי כתוב (נחום א) גוער ביים ויבשהו, (עמוס ט) הקרא למי הים וישפכם על פני הארץ, והרי פיון שעלה רצון לפניו, הכל לפניו כאין הוא חשוב, ואתה אמרת שקריעת ים סוף קשה לפניו? אלא, בזמן שישאל עברו לי ורצה הקדוש ברוך הוא לקרע להם את ים סוף, בא רהב, אותו ממנה על מצרים, ובקש דין מלפני הקדוש ברוך הוא. אמר לפניו רבון העולם, למה אתה רוצה לעשות דין על מצרים ולקרע את הים לישראל, הרי כלם רשעים לפניך, וכל דרכך בדין

—== זוהר תהלים ==—

ושנינו, מה הטעם הלך יונה וברח? וכי מי יכול לברח מלפני הקדוש ברוך הוא?! אלא היה הולך ובורח לצאת מהארץ הקדושה, שהרי השכינה אינה שורה מחוץ לארץ ישראל, ומשום שלא תשרה עליו השכינה, היה בורח מארץ הקדש, שהרי השכינה שורה שם, כמו שנאמר (תהלים קכח) אַשְׁתָּךְ כַּגֶּפֶן פְּרִיָה בִּירְכַתִּי בֵיתְךָ. גֶּפֶן פְּרִיָה - זו שְׂכִינָה. מה שְׂכִינָה הֵיטָה נִסְתָּרַת בְּתוֹךְ בֵּית קֹדֶשׁ הַקִּדְשִׁים, אף כִּף אִשָּׁה צְנוּעָה לֹא יוֹצֵאת מִשְׁעַר בֵּיתָהּ הַחוּצָה. ומשום כִּף הֵיטָה בּוֹרַח יוֹנָה מִחוּץ לָאָרֶץ הַקִּדוּשָׁה, וְהָרִי כָּאֵן כְּתוֹב מִלְּפָנָי, וְלֹא כְּתוֹב לְפָנָי.

אָא ודאי כִּף הוּא - מִלְּפָנָי, שְׁהָרִי רוּחַ נְבוּאָה לֹא בָּאָה מִתּוֹךְ שְׂכִינָה אֲלֵא מִלְּפָנָי. אוֹתָן שְׁתֵּי דְרָגוֹת הַנְּבִיאִים שְׁשׂוּרִים עַל הַשְׂכִּינָה, וּמֵאוֹתוֹ מְקוֹם פְּחַד לְהִיּוֹת שֵׁם בְּאָרֶץ הַקִּדוּשָׁה, וְעַל זֶה מִלְּפָנָי. כִּי מִלְּפָנָי ה' הוּא בָּרַח, וְלֹא לְפָנָי ה', שְׁהָרִי הֵיטָה יוֹדֵעַ שְׁנִבּוּאָה לֹא הֵיטָה בָּאָה אֲלֵא מִלְּפָנָי. וּמִשׁוּם כִּף קָשִׁים זְוֹגִים, קָשִׁים מְזוֹנֹתָיו שֶׁל אָדָם לְפָנָי הַקִּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלִכְּן דָּוִד הִמְלִיךְ תְּלָה מְזוֹנֹתָיו לְמַעְלָה, מִשׁוּם שֶׁלְּמַעְלָה לֹא פּוֹסֵק לְעוֹלָמִים. אֲבָל כָּאֵן פּוֹסֵק, שְׁהָרִי לֹא תְלוּיִים בּוֹ מְזוֹנֹת. לְמַעְלָה הֵם. וְעַל זֶה כְּתוֹב (תהלים כג) ה' רָעִי לֹא אֶחְסֶר, לֹא יִפְסְקוּ מְזוֹנֹת מִמְּנִי לְעוֹלָמִים, מִשׁוּם שְׁאוֹתוֹ נִהָר שְׁשׂוּפֵעַ וְיוֹצֵא מֵעֵדֶן לֹא פּוֹסֵק לְעוֹלָמִים, וּמִשׁוּם זֶה קוֹדֶמֶת שְׂכִינָה עַל זֶה.

בא וְרָאָה, בְּשַׁעָה שְׁאוֹתוֹ מְקוֹם מְקַבֵּל מְזוֹנֹת מְלַמְעָלָה, כֹּל הַמְקַדְשִׁים אֵת

בְּקָר, בְּאוֹתוֹ זְמַן שְׁהַקְדִּים אֲבָרְהָם לַעֲשׂוֹת רְצוֹן רְבוּנוֹ אֲזַ נִקְרַע הַיָּם, (כאן ויהם את מחנה מצרים) וְלִכְּן קָשָׁה הֵיטָה לְפָנָיו קְרִיעַת יַם סוּף. כְּמוֹ כֵּן קָשִׁים הַזְּוֹגִים לְפָנָי הַקִּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּקְרִיעַת יַם סוּף. מִה קְרִיעַת יַם סוּף הָרַג אֵת אֱלֹה בְּצַד הַזֶּה, וְקִיָּם אֵת אֱלֹה בְּצַד הַהוּא - אֵף כָּאֵן בְּזוּגִים, כְּתוֹב (תהלים no) מוֹצִיא אֲסִירִים בְּכוֹשְׁרוֹת, וְשִׁנִּינוּ - בְּכִי וְשִׁירוֹת. מִמִּית אֵת זֶה, וְנוֹתֵן אֵת אֲשֶׁתוֹ לָזֶה, וְלַפְעָמִים לְרָשָׁע מְזַדְמָנֶת אִשָּׁה מְעֵלָה. אֲבָל סוּדוֹת נִסְתָּרִים הֵם בְּכָל, וְהַכֹּל הוּא בְּדִין. וּמִה שְׁהַעִירוּ הַחֲבָרִים בְּזֶה, וְדָאֵי כִּף הוּא.

וּמִה שְׁהַעִירוּ לְפָנָי וְלֹא מִלְּפָנָי - לְפָנָי אוֹתוֹ שְׁעוֹמֵד לְפָנָי, לְפָנָיו שֶׁל הַקִּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְשִׁמְשׁ לְפָנָיו. וְעַל כִּף לֹא אָמְרוּ שְׁקָשִׁים הַזְּוֹגִים לְקִדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכֵן קָשִׁים מְזוֹנֹתָיו שֶׁל אָדָם לְקִדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲלֵא לְפָנָי, וְלָזֶה קָשִׁים כָּל אֱלֹה, שְׁהָרִי לֹא בְרִשׁוֹתָם הֵם עוֹמְדִים. אֵף עַל גַּב שְׁהוּא עוֹשָׂה, (אבל אף על גב שהווא עושה) בְּרִשׁוֹת אַחֲרַת הוּא עוֹשָׂה.

כתוב (ויקרא כב) וְנִכְרְתָהּ הַנֶּפֶשׁ הַהִיא מִלְּפָנָי. מִה זֶה מִלְּפָנָי? אֲלֵא זֶה הָעוֹלָם הַבָּא, הַהוּא שְׁכָל הַחַיִּים עוֹמְדִים שֵׁם. דְּבַר אַחַר, זֶה צְנוּר עֲלִיּוֹן, נִהָר שְׁאִין מִימֵיו פּוֹסְקִים לְעוֹלָמִים, וְהַכֹּל אַחַד. וְזֶהוּ שְׁנוּטֵל אֵת כָּל הָעֲדוּנִים שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא, וּמֵאוֹתָם עֲדוּנִים עֲלִיּוֹנִים תְּתַכְלֶה (הַגִּפְשׁ הַזֶּה), מִמְּקוֹם שֶׁשֵׁם אוֹתוֹ נֵעַם ה', וְזֶהוּ מִלְּפָנָי.

ואם תֹּאמֶר, אִם כִּף, הָרִי כְּתוֹב (יונה א) וַיִּקָּם יוֹנָה לְבָרַח תְּרִשִּׁישָׁה מִלְּפָנָי ה'. כִּי יָדְעוּ הָאֲנָשִׁים כִּי מִלְּפָנָי ה' הוּא בָּרַח.

מִי מְנַחֵת יְנַהֲלֵנִי: נ נִפְשִׁי יִשׁוּב וְנַחֲנִי בְּמַעְגְלֵי צְדָק לְמַעַן שְׂמוֹ: ד גַּם כִּי אֵלֶיךָ
בִּגְיָא צְלָמוֹת לֹא אִירָא רַע כִּי אֶתָּה עֲמָדִי שְׁבִטָּךְ וּמִשְׁעֲנִיתֶךָ הַפְּחָה יְנַחֲמֵנִי:

—= זוהר תהלים =—

אתה עמדי שבטך ומשענתך וגו' (כג, ד):
[זוהר חלק א' פ' וישב (דף קפ"ט)]. ויהי ה' את
יוסף ויהי איש מצליח ויהי בבית אדניו
וגו'. רבי יוסי פתח, (תהלים לו) כי ה' אהב
משפט ולא יעזב את חסידיו לעולם
נשמרו. הפסוק הזה בארוהו באברהם. את
חסידיו, כתוב חסידו, והרי נתבאר.

בא ראה, בכל מקום שהצדיקים הולכים,
הקדוש ברוך הוא שומר אותם ולא
עוזב אותם. דוד אמר (שם כג) גם כן אלך
בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי
שבטך ומשענתך וגו'. בכל מקום
שהצדיקים הולכים, השכינה הולכת
עמם ולא עוזבת אותם.

יוסף הלך בגיא צלמות והורידו אותו
למצרים - השכינה היתה עמו, זהו
שכתוב ויהי ה' את יוסף. ומשום ששכינה
היתה עמו - בכל מה שהיה עושה, היה
מצליח בידו. שאפלו מה שהיה בידו והיה
מבקש אותו אדונו בגון אחר - היה
מתהפך בידו לאותה הצורה שרצון אדונו
היה רוצה בה, כמו שנאמר וירא אדניו כי
ה' אתו וכל אשר הוא עשה ה' מצליח
בידו. מצליח בידו ודאי, כי ה' אתו.

בא ראה, וידע אדניו כי ה' אתו לא כתוב,
אלא וירא אדניו, שהרי בעינו היה
רואה מעשה נסים בכל יום שהקדוש ברוך
הוא עושה בידו, ועל כן ויברך ה' את בית
המצרי בגלל יוסף. הקדוש ברוך הוא
שומר את הצדיקים, ובגללם הוא שומר

רבונם, כלם מתעדינים ומתעוררים ומעלים
כנפים כשבאה שכינה עם אותו מזון, כדי
שלא יסתכלו בה.

נאות דשא - אלה הם המקורות העליונים
שכל המזון וההספקה באים מהם

בנאות דשא ורביצני על מי מנחות
ינהלני (כג, ב): [זוהר שמות פ' תרומה
(דף קע"א)]. כתוב, בנאות דשא ורביצני על
מי מנחות ינהלני. נאות דשא - אלה הם
המקורות העליונים שכל המזון וההספקה
באים מהם. הנאות הללו נקראים נאות
יעקב, נאות דשא, משום שיש נאות בחוץ
שנקראים נאות מדבר, ועל זה בנאות
דשא. ואם תאמר, הרי כתוב תדשא הארץ
דשא, שהרי הוא למטה? אלא דשא
מאותן נאות בא, שנולד וצומח מהם, ועל
זה בנאות דשא ורביצני. על מי מנחות
ינהלני - אלו המים של מנוחה, ששופעים
מאותו מקום ששופע ויוצא מעדן, ואותם
המים נקראים מי מנחות. נפשי ישוב -
זוהי נפש דוד, ולא רצה דוד לתקן אלא
את אותה הדרגה שלו כראוי. במי
המנוחות הללו עתידים הצדיקים לנוח
לעולם הבא, שכתוב (ישעיה נח) וינחך ה'
תמיד וגו'.

בכל מקום שהצדיקים הולכים הקדוש
ברוך הוא שומר אותם ולא עוזב אותם
גם כן אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי

ה תַּעֲרֹף לִפְנֵי שְׁלַחַן נֶגְדַּי צַרְרֵי דַשְׁנַת בְּשִׁמֵּן רֵאשֵׁי בּוֹסֵי רוּיָהּ: ו אַךְ מִזֶּבֶחַ וְחֶסֶד יִרְדְּפוּנִי כָּל יְמֵי חַיִּי וְשִׁבְתִּי בְּבֵית יְהוָה: לְאֶרֶץ יָמִים:

—== זוהר תהלים ==—

לְכָל הָעוֹלָם, וְאֶלְמָלָא יִשְׂרָאֵל - לֹא נִתֵּן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזוּן לְעוֹלָם, וְעַכְשָׁו שִׁישְׂרָאֵל בְּגָלוּת, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שְׁנוּטִילִים מְזוּן עַל אַחַד פִּי שְׁנַיִם. בְּזִמְנֵי שְׁהִיוּ יִשְׂרָאֵל בְּאַרְצָא הַקְדוּשָׁה, הָיָה יוֹרֵד לָהֶם מְזוּן מִמָּקוֹם עֲלִיוֹן, וְהֵם נוֹתְנִים חֶלֶק תְּמִצִּית לְעַמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, וְכָל הָעַמִּים לֹא נִזְוְנוּ אֶלָּא מֵהַתְּמִצִּית, וְעַכְשָׁו שִׁישְׂרָאֵל הֵם בְּגָלוּת, הַתְּהַפֵּף לְגוֹן אַחֵר.

מִשָּׁל לְמַלְךְ שֶׁהִתְקִין סְעוּדָה לְבִנְיָ בֵּיתוֹ. כָּל זְמַן שֶׁהֵם עוֹשִׂים אֶת רְצוֹנוֹ, אוֹכְלִים סְעוּדָה עִם הַמֶּלֶךְ, וְנוֹתְנִים לְכָלֵּבִים חֶלֶק הָעֵצְמוֹת לְגֵר. בְּשַׁעַת שְׁבִנֵי בֵּיתוֹ לֹא עוֹשִׂים אֶת רְצוֹן הַמֶּלֶךְ, הַמֶּלֶךְ נוֹתֵן אֶת כָּל הַסְּעוּדָה לְכָלֵּבִים, וּמַעֲלָה לָהֶם אֶת הָעֵצְמוֹת. כְּמוֹ זֶה, כָּל זְמַן שִׁישְׂרָאֵל עוֹשִׂים רְצוֹן רְבוּנֵם, הֵם אוֹכְלִים עַל הַשְּׁלַחַן הַזֶּה שֶׁל הַמֶּלֶךְ, וְכָל הַסְּעוּדוֹת מִתְקַנּוֹת לָהֶם. וְהֵם, מֵאוֹתָהּ שִׁמְחָה שֶׁלָּהֶם, נוֹתְנִים עֵצְמוֹת שֶׁהֵן תְּמִצִּית לְעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים. וְכָל זְמַן שִׁישְׂרָאֵל לֹא עוֹשִׂים רְצוֹן רְבוּנֵם, הֵם הוֹלְכִים לְגָלוּת, וְהַסְּעוּדָה הוֹלְכֵת לְכָלֵּבִים, וְעוֹלָה לָהֶם הַתְּמִצִּית. כִּכְהֵן יֵאָכְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת לֶחֶמֶם טָמֵא בְּגוּיִם, שֶׁהֵרִי תְּמִצִּית הַגֵּעַל שֶׁלָּהֶם הֵם אוֹכְלִים. אוֹי לְבֵן הַמֶּלֶךְ שִׁיוֹשֵׁב וּמַצְפֵּה לְשִׁלְחַן הָעֶבֶד, וּמֵה שֶׁנִּשְׁאַר מִתּוֹךְ הַשְּׁלַחַן הוּא אוֹכֵל.

דוֹד הַמֶּלֶךְ אָמַר, (תהלים כג) תַּעֲרֹף לִפְנֵי שְׁלַחַן נֶגְדַּי צַרְרֵי דַשְׁנַת בְּשִׁמֵּן רֵאשֵׁי

אֶת הַרְשָׁעִים, שֶׁהֵרִי הַרְשָׁעִים מִתְּבַרְכִּים מְשׁוּם הַצְּדִיקִים. כְּמוֹ כֵּן כָּתוּב (שמואל ב ו) וַיִּכְרֹף ה', אֶת בֵּית עֶבֶד אָדוֹם, [הַגְּתִי] בְּעִבּוֹר אֲרוֹן הָאֱלֹהִים. הַצְּדִיקִים, מִתְּבַרְכִּים הָאֲחֵרִים בְּגָלְלוֹ, וְהֵם לֹא יִכְלוּ לְהִזּוֹן [נִסְ"א לְהַנְצִיל] בְּזִכּוֹתֵם, וְהֵרִי פְרִשׁוּהָ. יוֹסֵף הַתְּבַרְךְ אָדוֹנוֹ בְּגָלְלוֹ, וְהוּא לֹא יָכַל לְהַנְצִיל מִמֶּנּוּ בְּזִכּוֹתוֹ וְלִצְאֵת לְחֵרוֹת. [דף קפט ע"ב] וְאַחֵר כִּף הַכְּנִיס אֹתוֹ לְבֵית הַסֵּהַר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קה) עֵנּוּ בַכְּבֵל רְגְלוֹ בְּרִזְלַת בָּאָה נַפְשׁוֹ, עַד שֶׁלְּאַחֵר מִכֵּן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוֹצִיא אוֹתוֹ לְחֵרוֹת וְהַשְּׁלִיט אוֹתוֹ עַל כָּל אֶרֶץ מִצְרַיִם. וּמְשׁוּם כִּף כְּתוּב וְלֹא יַעֲזֹב אֶת חֲסִידָיו לְעוֹלָם נִשְׁמְרוּ. כְּתוּב חֲסִידוֹ וְנִתְבָּאֵר, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִגֵּן עַל הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, שֶׁכְּתוּב (תהלים ה) וַיִּשְׁמַחֵנו כָּל חוֹסֵי בְךָ לְעוֹלָם יִרְנְנוּ וְתִסְפָּד עֲלֵינוּ וְיַעֲלִצֵנוּ בְךָ אֱהָבֵי שְׁמֶךָ.

מִקְדָּם פְּרִנְסַת עֲמוֹ בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאַחֵר כִּף לְשֶׁאֵר הָעַמִּים

תַּעֲרֹף לִפְנֵי שְׁלַחַן נֶגְדַּי צַרְרֵי דַשְׁנַת בְּשִׁמֵּן רֵאשֵׁי בּוֹסֵי רוּיָהּ (ה, ז): [זוהר שמות פ' תרומה (דף קנ"ב):] וְעֵשִׂית שְׁלַחַן עֲצֵי שִׁטִּים וְגו' (שמות כה). רַבִּי יִצְחָק פְּתַח, (דברים ח) וְאֶכְלֵת וְשִׁבְעֵת וּבִרְכַת אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ וְגו'. כְּמָה צְדִיקִים הֵם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַתְרַצָּה בָּהֶם וְקָרְבָם אֵלָיו מְכַל הָעַמִּים, וּבִשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל נִתֵּן מְזוּן וְשִׁבְעַת

— זוהר תהלים —

מהו דרגת טוב וחסד

אף טוב וחסד ירדפוני (כג, ו): [זוהר שמות פ' תרומה (ד קס"ח):] ובטובו חיינו, זה צריך רצון למעלה אל עתיק העתיקים, ועל זה היא בדרך נסתר. ובטובו, ולא מטובו. ובטובו, זה הימין (מינו) העליון, ומטובו זו דרגה אחרת שבאה מצד הימין, והיא דרגה למטה ממנו, משום שבאותו הטוב נבנה העולם ובו נזון.

למה נקרא טוב ולמה נקרא חסד? הטוב הוא כשכולל הכל בתוכו ולא מתפשט לרדת למטה. חסד - כשיורד למטה ועושה טוב בכל הבריות, בצדיקים וברשעים, ולא חושש, ואף על גב שדרגה אחת היא. מנין לנו? שכתוב (תהלים סג) אף טוב וחסד ירדפוני. אם טוב, למה חסד? ואם חסד, למה טוב, שהרי באחד מספיק? אלא טוב כולל הכל בתוכו, ולא התפשט למטה. חסד יורד ומתפשט למטה וזן לכל הצדיקים והרשעים כאחד.

כוסי רוייה. תערף לפני שלחן - זו סעודת המלך. נגד צררי - אותם הכלבים שיושבים לפני השלחן ומצפים לחלקת עצמות, והוא יושב עם המלך בענג של הסעודה בשלחן.

דישנת בשמן ראשי - זה ראש הסעודה. שכל שמן ושמנונית ותקון הסעודה נתנים בראשונה לאהוב המלך. מה שנשארו נתן אחר כך לכלבים ולאותם עובדי השלחן. כוסי רוייה - מלאה הכוס לפני אהוב המלך תמיד שלא יצטרך לבקש, ועל סוד זה היו ישראל תמיד עם שאר העמים.

[זוהר שמות פ' תרומה (ד קנ"ו):] שלחנו של אדם מזכה אותו לאכל על שלחן אחר בעדון של אותו העולם, כמו שנאמר (שמואל ב ט) כי על שלחן המלך תמיד הוא אכל. ודוד המלך היה אומר, תערף לפני שלחן נגד צררי, וזוהי עריכת השלחן באותו עולם, שהרי אז הוא עדין ותשוקה שהנשמה נהנית בהם בעולם הבא.

כד א לְדָוִד מִזְמוֹר לַיהוָה: ִ הָאָרֶץ וּמְלוֹאֶתָהּ תִּבְלַ וְיֹשְׁבֵי בָּהּ: ב כִּי הוּא עַל

שִׁימוֹשׁ תְּהִלִּים

להנצל משטף מים

לה' הארץ ומלוואה וגו' (כד, א): [שימוש תהלים לפרק כד]. טוב להתפלל בכל יום והוא מסוגל להנצל משטף מים.

זוהר תהלים

מתמלאת [ד"א שמתמלאת] מהם מכח עמוד אחד שהעולם עומד עליו. ואם תאמר על אחד עומד.

על ימים יסדה - אלו חכמי ישראל הגדולים שיסדו תורה וחקמה שנקראת הים הגדול ועל נהרות - אלו התלמידים

בא ראה מה כתוב, (תהלים כד) כי הוא על ימים יסדה. על ימים יסדה (תהלים כד)

- אלו חכמי ישראל הגדולים שיסדו תורה וחקמה שנקראת הים הגדול, וכן הוא אומר, (קהלת א) כל הנחלים הלכים אל הים. ועל נהרות - אלו התלמידים שהם הגדולים מהנהר, וכן הרב גדול מן התלמידים, והם מתדדים את הרב בקשיותיהן, והוא מתרץ להם כל הקשיות ואינו מתרשל, כמו הנהרות שנמשכים לים ואינו מלא, שנאמר כל הנחלים הלכים אל הים. והראיה - אמרו אחרי כן, מי יעלה בהר ה', כי אין מעשה בלא חכמה, כי התלמוד מביא לידי מעשה: כי הוא, מי הוא זה הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר הוא עשנו, וכתוב (איוב כח) כי הוא לקצות הארץ ביט. על ימים יסדה ועל נהרות יכוננה - אלו שבועה עמודים שעומדת הארץ עליהם וממלאים אותה, והיא מתמלאת מהם. איך מתמלאת מהם? בשעה שמתרבים הצדיקים בעולם, אז הארץ הזו עושה פרות ומתמלאת מהכל. ובשעה שמתרבים הרשעים בעולם, אז כתוב (שם יד) אזלו מים מני ים ונהר יחרב

לְדָוִד מִזְמוֹר לַה' הָאָרֶץ וּמְלוֹאֶתָהּ תִּבְלַ וְיֹשְׁבֵי בָּהּ וְכוּ' (כד, א-ב): [זוהר

בראשית פ' נח (דף טו.)] רבי יהודה פתח, (תהלים כד) לְדָוִד מִזְמוֹר לַה' הָאָרֶץ וּמְלוֹאֶתָהּ תִּבְלַ וְיֹשְׁבֵי בָּהּ. הרי שנינו, לְדָוִד מִזְמוֹר - שָׁאֵמַר שִׁירָה וְאַחַר כֵּן שָׁרְתָה עָלָיו רוּחַ הַקֹּדֶשׁ. מִזְמוֹר לְדָוִד - שֶׁשָׁרְתָה עָלָיו רוּחַ הַקֹּדֶשׁ וְאַחַר כֵּן אָמַר שִׁירָה. לַה' הָאָרֶץ וּמְלוֹאֶתָהּ - פְּסוּק זֶה נֶאֱמַר עַל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא אֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה. וּמְלוֹאֶתָהּ זֶה הַשְּׂכִינָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברי הימים ב ה) כִּי מָלֵא כְבוֹד ה' אֶת בַּיִת ה', וְכָתוּב (שמות מ) וּכְבוֹד ה' מָלֵא אֶת הַמִּשְׁכָּן. לָמָּה מָלֵא וְלֹא מָלֵא? אֲלֵא מָלֵא וְדָאִי, שֶׁהִתְמַלָּא מֵהַכֹּל, שֶׁהִתְמַלָּא מֵהַשֶּׁמֶשׁ. הַלְּבָנָה שֶׁלָּמָּה בְּכָל הַצְּדִידִים. מָלֵא מְכַל טוֹב שֶׁלְּמַעְלָה, כְּמוֹ הָאוֹצֵר הַזֶּה שֶׁהִתְמַלָּא מְכַל טוֹב שֶׁל הָעוֹלָם, וְעַל זֶה כָּתוּב לַה' הָאָרֶץ וּמְלוֹאֶתָהּ תִּבְלַ וְיֹשְׁבֵי בָּהּ - אֲלוֹ שָׁאֵר הָאֲרָצוֹת.

דבר אחר, לה' הארץ ומלוואה - זו ארץ הקדושה העליונה שהקדוש ברוך הוא רוצה בה. ומלוואה - אלו נשמות הצדיקים [ד"א שכלם ממלאים אותה]

זוהר תהלים

מה בין זה לזה? אלא לדוד מזמור - השירה שאמר דוד על כנסת ישראל. מזמור לדוד - השירה שדוד אמר על עצמו. לה' הארץ ומלאה. לה' - זה הקדוש ברוך הוא. הארץ ומלאה - זו כנסת ישראל וכל האוכלוסיין שלה שמתחברים עמה, ונקראים מלאה ודאי הוא, כמו שנאמר (ישעיה ו) מלא כל הארץ כבודו. תבל וישיבי בה - זוהי ארץ של מטה שנקראת תבל, ואחונה בדין [של עולם] של מעלה. זהו שכתוב (תהלים ט) והוא ישפט תבל בצדק. בין לאחד, בין לעם אחד, בין לכל העולם - מהדין הזה הוא נדון.

לדוד מזמור לה' הארץ ומלאה וגו' (כד, א): [זוהר שמות פ' ויקהל (דף קצ"ה):] מחנה ראשון ממנה בארבע שעות ראשונות של ראשית הלילה לשבח את אדונם. ומה הם אומרים? (תהלים כד) לה' הארץ ומלאה וגו', כי הוא על ימים יסדה וגו', מי יעלה בהר ה' וגו', נקי כפים ובר לבב וגו'. מה הטעם של זה? משום שכאשר הלילה פורש כנפיו על העולם, אז כל בני העולם טועמים טעם המות ויוצאת נשמתם לעלות למעלה, ואותם מלאכים עומדים ואמרים, מי יעלה בהר ה'. הר ה' - זה הר הבית. מקום קדשו - זה עזרת ישראל. כמו שלמעלה, כך גם למטה. משום שבכל רקיע ורקיע כמה ממנים וכמה שרים עומדים שם, וכשהנשמות יוצאות, רוצות לעלות למעלה, ואם אינן זוכות דוחים אותן החוצה, והולכות ומשוטטות בעולם, ולוקחים אותן כמה קבוצות של רוחות

ויבש. אלו מים מני ים - זו הארץ הקדושה שאמנו שנשקית מהשקאה עליונה. ונהר יחרב ויבש - אותו העמוד האחד שעומד עליה להיות מואר ממנו. ונהר יחרב ויבש - כמו שנאמר (ישעיה נז) הצדיק אבד.

הארץ ומלאה הינו ארץ ישראל וכל העולם כלו לדוד מזמור לה' הארץ ומלאה תבל וישיבי בה וכו' (כד, א-ב): [זוהר שמות פ' וארא (דף כ"ב):] רבי יוסי (רבי ייסא) פתח, (תהלים כד) לדוד מזמור לה' הארץ ומלאה תבל וישיבי בה. הארץ - זו הארץ הקדושה של ישראל שהיא עומדת להשקות ממנו ולהתברך ממנו בראשונה, ואחר כך ממנה נשקה כל העולם. תבל וישיבי בה - אלו שאר הארצות ששונות ממנה. מנין לנו? שכתוב (תהלים ט) והוא ישפט תבל בצדק. כי הוא על ימים יסדה - אלו שבעה עמודים שהארץ נסמכת עליהם, והם שבעה ימים, וים כנרת שולט עליהם. אמר רבי יהודה, אל תאמר ששולטת עליהם, אלא שמתמלאת מהם. ועל נהרות יכוננה, מי אלו הנהרות? אלא כמו שנאמר (תהלים צג) נשאו נהרות קולם ישאו נהרות דכים, אותם נהרות כמו שנאמר (בראשית ד) ונהר יצא מעדן להשקות את הגן, ומשום כך ועל נהרות יכוננה.

לדוד מזמור לה' הארץ ומלאה וגו' (כד, א): [זוהר חלק ב' פ' בשלח (דף נ"ג):] פתח אותו האיש ואמר, (תהלים כב) לדוד מזמור לה' הארץ ומלאה וגו'. לדוד מזמור במקום אחד, ובמקום אחר מזמור לדוד.

— זהו זה תהלים —

ישפט תבל בצדק, שתבל תלויה בצדק, והכל דבר אחד.

רבי חייא אמר, לה' הארץ ומלוואה, מילא הארץ, מה זה ומלוואה? אלא אלו נשמות הצדיקים. תבל וישבי בה. תבל - זו הארץ שלמטה. וישבי בה - אלו הם בני האדם. אמר רבי יוסי, אם כך, במה בארנו כי הוא על ימים יסדה ועל נהרות יכוננה? אמר לו, ודאי כך זה, שאותה ארץ החיים על ימים יסדה ועל נהרות יכוננה, שכלם יוצאים מאותו הנהר העליון ששופע ויוצא מעדן, ובהם מתחננת להתעטר עם המלך הקדוש ולזון את העולמות. (ומשום כך) מי יעלה בהר ה' וגו', נקי כפים ובר לבב אשר לא נשא נפשי וגו'. נפשו כתוב, מה זה נפשי ונפשו? אלא הכל דבר אחד, כמו שנאמר (עמוס ה) נשבע אדני יהוה בנפשו. (שמואל א ב) כֹּאֲשֶׁר בִּלְבָבִי וּבִנְפֹשִׁי יַעֲשֶׂה. ודוד המלך נאחז באותו לב ובאותה נפש, ועל כן לא נשא לשוא נפשו.

מלאכי השגת אומרים פרק זה שירה

לְדָוִד מְזֻמָּר לַיהוָה הָאָרֶץ וּמְלֹאָהּ וְגו' (כד), (זוהר חדש-חדש רות (ד קט)) וְיָהִי בְחֻצֵי הַלֵּילָה. שנינו, שלש משמרות הוא הלילה, ועל כל משמר ומשמר יושב הקדוש ברוך הוא ושואג פארי. ובכל משמרה ומשמרה מלאכים ידועים, ממנים בלילה בשלש המשמרות הללו.

במשמרה הראשונה, הם המלאכים שאומרים שירה בראשית הלילה. ומה הם אומרים? (תהלים כד) לְדָוִד

ומודיעים להם דברים כוזבים, ולפעמים דברי אמת ממה שעתידי לבא בזמן הקרוב, כמו שבארוה. ואותן נשמות הצדיקים הולכות ומשוטטות למעלה, ופותחים להם פתחים, ומעלים אותן לתוך אותו מקום שנקרא הר ה', כמו הסוד של הר הבית למטה, ומשם נכנסים לתוך אותו מקום שנקרא מקום קדשו, ששם נראות כל הנשמות לפני אדונם. כמו כן אותו מקום שנראו ישראל לפני הקדוש ברוך הוא, המקום שנקרא עזרת ישראל. בשעה שהנשמות עומדות שם, אזי שמחת רבונם היא, לתקן בהם המקום שנקרא קדש הקדשים, ושם רושמים את כל מעשיהם וזכויותיהם.

אין לנו רשות לראות בשמחה מיום שחבר בית המקדש

לְדָוִד מְזֻמָּר לַיהוָה הָאָרֶץ וּמְלֹאָהּ וְגו' (כד), (זוהר ויקרא פ' תוריע (ד קמח)) רבי חייא ורבי יוסי היו הולכים בדרך. כשהגיעו לשדה אחת, ראו עץ אפרסמון אחד בצד זמין הדרך. אמר רבי יוסי, עטיפה של עשן מצויה בעינים, אין לנו רשות לראות בשמחה מיום שחבר בית המקדש.

פתח ואמר, (תהלים כד) לה' הארץ ומלוואה תבל וישבי בה. פיון שאמר לה' הארץ ומלוואה, למה תבל וישבי בה? וכי תבל איננה מן הארץ? אלא כך אמר, לה' הארץ ומלוואה - זו הארץ הקדושה, שנקראת עץ החיים. תבל וישבי בה - אלו שאר הארצות, כמו שנאמר (שם ט) והוא

ימים יסדה ועל נהרות יבוננה: ג מי יעלה בהר יהוה: וימי יקום במקום

זוהר תהלים

היו, אבל מפני שנכנס הרקיע באמצע נחשבו כשנים. והרקיע כדור, ובא במימי אוקינוס, כמבדיל בין המים. נמצאו מים ממעל, ומים מתחת.

אמר רבי יהודה, רקיעים הם הסוככים, לפעמים ממזרח למערב, ולפעמים ממערב למזרח, ובאים באמצע הים ומבדילים ביניהם. וזהו ויבדל בין המים. ומפני מה מי הים מלוחים? מפני חמימות הרקיע ורתיחתו. בא וראה, קדרה העומדת על האור, וכל מה שמתעכבת על האור, יותר התבשיל נמלח מרב חמימות האש. ואמר רבי יהודה, אלמלא הרקיע היה קים בין המים, כל המים היו נקפאים כמלח, אלא הולך וסובב ואינו ואינו מתקים בין המים.

כמו וכפי שהרצון של האדם מתכונן בו בעולם הזה כך מוכשר עליו רוח מלמעלה כמו אותו הרצון שנדבק בו

מי יעלה בהר ה' וגו' (כד, ג-ד): [זוהר בראשית פ' וירא (ד' טז)] ימים שבני אדם עומדים בהם בעולם הזה, שהרי כלם נבראו וכלם עומדים למעלה. ומניין לנו שנבראו? שכתוב (שם קלט) ימים יצרו.

וכשמגיעים הימים להעלות מן העולם הזה, כלם קרבים לפני

המלך העליון. זהו שכתוב (מלכים א ב) ויקרבו ימי דוד למות. ויקרבו ימי ישראל למות. משום שכאשר בן אדם הוא בעולם הזה, אינו משגיח ולא מתבונן על מה הוא

מזמור לה' הארץ וגו', (שם) מי יעלה בהר ה'. (שם) נקי כפים ובר לבב וגו'. משום שכל נשמות בני האדם יוצאות ורוצות לעלות. כשעולות למקום של הממנים הללו ששם עומדים המשמרה הראשונה, יש שם שלש מאות ששים וחמשה היכלות, כחשבון ימות השנה, וממנים מגנים עליהם. אם זוכות אותן הנשמות, פותחים להן פתחים עליונים. ואם לא, דוחים אותן החוצה, והולכות ומשוטטות בכל העולם, ופוגשות את אותן הרוחות הרעות, ומודיעות להן דברים, מהם כוזבים ומהם אמת. אם זוכות להכנס, פותחים להן פתח, ונכנסות ועולות למקום אותן האחרות.

כי הוא על ימים יסדה ועל נהרות יבוננה

(כד, ב): [זוהר חדש פ' בראשית (ד' י"ב):]

ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים (בראשית א). רבי אלעזר פתח, (תהלים ג) אלהים אלי אתה אשחרך. בא וראה שאין מקום בעולם פנוי בלא מים, מפני שהארץ תלויה על המים, שנאמר (שם כד) כי הוא על ימים יסדה ועל נהרות יבוננה. וכי תעלה על דעתך שהמים הם מתחת לארץ, והארץ שהיא כבדה מכל היסודות עומדות על המים? אלא שהמים על הארץ, ולמעלה לשמים.

אמר לו רב חסדא, והרי כתוב (בראשית א) המים אשר מעל לרקיע? אמר לו, אין זה אלא פתרגומו, באמצע המים, שהרקיע מבדיל ביניהם. כי המים אחדים

קָדְשׁוֹ: הַ נְקִי כַפִּים וְכִר לִבָּב אֲשֶׁר לֹא נִשְׂא לִשְׂוֵא נַפְשִׁי וְלֹא נִשְׁבַּע לְמַרְמָה:
הַ יִשְׂא בְרַכָּה מֵאֵת יְהוָה וְצַדִּיקָה מֵאֵלֶּי יִשְׁעוּ: וְזֶה דוֹר (דרשו)

זוהר תהלים

וְעִבּוּדוֹת הַכּוֹכָבִים וְהַמְזֻלוֹת וְדַבָּרִים
שֶׁהֶצְטַרְכוּ לָהֶם, וְאִיךָ הִרְצוֹן לְהִתְפַּנֵּן בָּהֶם
כְּדִי לְמַשֵּׁךְ אוֹתָם אֲלֵיהֶם. כְּמוֹ זֶה מִי
שֶׁרוֹצֵה לְהִדְבֵּק לְמַעְלָה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ,
שֶׁהָרִי בְּמַעֲשֵׂה וּבְדַבּוּרִים וּבְרִצּוֹן הַלֵּב
לְכוֹן בְּאוֹתוֹ הַדָּבָר תְּלוּי הַדָּבָר לְמַשֵּׁךְ אוֹתוֹ
אֵלָיו מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה וּלְהִדְבֵּק בְּאוֹתוֹ
הַדָּבָר. וְהָיוּ אוֹמְרִים, כְּמוֹ שֶׁבֵּן אָדָם נִמְשָׁךְ
בְּעוֹלָם הַזֶּה - כִּף גַּם מוֹשָׁכִים אוֹתוֹ
כְּשִׁיּוֹצֵא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה. וּבִמָּה שֶׁנִּדְבַּק
בְּעוֹלָם הַזֶּה וְנִמְשָׁךְ אַחֲרָיו - כִּף נִדְבַּק
בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם. אִם בְּקֹדֶשׁ - בְּקֹדֶשׁ, וְאִם
בְּטַמְאָה - בְּטַמְאָה. אִם בְּקֹדֶשׁ, מוֹשָׁכִים
אוֹתוֹ לְאוֹתוֹ הַצַּד וְנִדְבַּק בּוֹ לְמַעְלָה וְנַעֲשֵׂה
מְמַנָּה שֶׁמֶשׁ לְשִׁמְשׁ לְפָנֵי הַקָּב"ה בֵּין
אוֹתָם שְׂאָר מִלְּאָכִים. כְּמוֹ שֶׁכִּף נִדְבַּק
לְמַעְלָה וְעוֹמֵד בֵּין אוֹתָם קְדוּשִׁים, שֶׁכְּתוּב
(זכריה א) וְנִתְתִּי לָךְ מֵהֶלְכִים בֵּין הָעַמִּידִים
הָאֵלֶּה.

כִּף גַּם כְּמוֹ זֶה. אִם בְּטַמְאָה, מוֹשָׁכִים
אוֹתוֹ לְאוֹתוֹ הַצַּד וְנַעֲשֵׂה כְּאֶחָד מֵהֶם
לְהִדְבֵּק עִמָּם, וְהֵם נִקְרָאִים נִזְקֵי בְּנֵי אָדָם.
וּבְאוֹתָהּ שְׁעָה שִׁיּוֹצֵא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה,
לִּזְכָּרִים אוֹתוֹ וְשׂוֹאֲבִים אוֹתוֹ לְגִיּהֵנָם
בְּאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁדָּנִים אֵת בְּנֵי הַטַּמְאָה
שֶׁטַּמְאוּ עִצְמָם וְרוּחָם, וְאַחַר כִּף נִדְבַּק
בָּהֶם, וְהוּא מִזִּיק כְּאֶחָד מֵאוֹתָם מִזִּיקֵי
הָעוֹלָם. אֲמַרְתִּי לָהֶם, בְּנֵי, דָּבָר זֶה קָרוֹב
לְדַבְּרֵי תוֹרָה, אֲבָל יֵשׁ לָכֶם לְהִתְרַחֵק [מִתּוֹרָה]
מֵאוֹתָם הַסְּפָרִים [הַלְלוּ] כְּדִי שְׁלֹא יִסְטֶה

עוֹמֵד, אֲלֵא כָּל יוֹם יוֹם חוֹשֵׁב כְּאֵלּוֹ הוּא
הוֹלֵךְ בְּרִיקְנוֹת, שֶׁהָרִי כְּשֶׁהִנְשָׂמָה יוֹצֵאת
מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, לֹא יוֹדַעַת לְאִיזוֹ דֶּרֶךְ
מַעֲלִים אוֹתָהּ. שֶׁהָרִי הַדֶּרֶךְ לְעֵלוֹת לְמַעְלָה
לְמְקוֹם שְׂאוֹר הַנְּשָׂמוֹת הַעֲלִיּוֹנוֹת מְאִירוֹת,
לֹא נִתֵּן לְכָל הַנְּשָׂמוֹת, שֶׁהָרִי כְּמוֹ שֶׁהוּא
מִמְשִׁיךְ עָלָיו בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּף נִמְשָׁךְ לְאַחַר
שִׁיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ.

בֹּא רְאֵה, אִם בֵּן אָדָם נִמְשָׁךְ אַחַר הַקָּב"ה
וְתִשׁוּקְתוֹ אַחֲרָיו בְּעוֹלָם הַזֶּה, אַחֲרֵי
זֶה כְּשִׁיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ, הוּא נִמְשָׁךְ אַחֲרָיו,
וְנוֹתְנִים לוֹ דֶּרֶךְ לְעֵלוֹת לְמַעְלָה אַחַר אוֹתָהּ
מִשִּׁיכָה שֶׁנִּמְשָׁךְ בְּרִצּוֹן כָּל יוֹם בְּעוֹלָם
הַזֶּה.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, יוֹם אֶחָד נִפְגַּשְׁתִּי בְּעִיר
אֶחָת מֵאוֹתָם שֶׁהָיוּ מִן בְּנֵי קָדָם,
וְאָמְרוּ לִי מֵאוֹתָהּ חֻכְמָה שֶׁהָיוּ יוֹדְעִים
מִיָּמִים רִאשׁוֹנִים, וְהָיוּ מוֹצֵאִים סְפָרִים שֶׁל
הַחֻכְמָה שֶׁלָּהֶם, וְקָרְבוּ לִי סֹפֵר אֶחָד, וְהָיָה
כְּתוּב בּוֹ, שֶׁכְּמוֹ שֶׁהִרְצוֹן שֶׁל הָאָדָם מִתְּכַנֵּן
בּוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּף מִמְשִׁיךְ עָלָיו רוּחַ
מִלְּמַעְלָה כְּמוֹ אוֹתוֹ הִרְצוֹן שֶׁנִּדְבַּק בּוֹ. אִם
רִצּוֹנוֹ הִתְכַּוֵּן לְדָבָר עֲלִיּוֹן קְדוּשָׁה, הוּא
מִמְשִׁיךְ אוֹתוֹ הַדָּבָר מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה אֵלָיו.
וְאִם רִצּוֹנוֹ לְהִתְדַבֵּק בְּצַד הָאַחַר וּמִתְכַּנֵּן
בּוֹ, הוּא מִמְשִׁיךְ אֵת אוֹתוֹ הַדָּבָר מִלְּמַעְלָה
לְמַטָּה אֵלָיו. וְהָיוּ אוֹמְרִים שֶׁעַקֵּר הַדָּבָר
תְּלוּי בְּדַבּוּרִים וּבְמַעֲשֵׂה וּבְרִצּוֹן לְהִתְדַבֵּק,
וּבְזֶה נִמְשָׁךְ מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה אוֹתוֹ הַצַּד
שֶׁנִּדְבַּק בּוֹ. וּמִצָּאֵנוּ בּוֹ כָּל אוֹתָם מַעֲשִׂים

דְּרָשׁוּ מִבְּקָשֵׁי פִנְיָהּ יַעֲקֹב סֵלָה: וְשָׂאוּ שְׁעָרִים רְאִשֵׁיכֶם וְהִנְשְׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם
וַיָּבֹאוּ מַלְאָךְ הַכְּבוֹד: ה מִי זֶה מַלְאָךְ הַכְּבוֹד יְהוָה: עֲזוּ וּגְבוּר יְהוָה: ִ

זוהר תהלים

זו נפש דוד, צד האמונה. נפשו - זו נפש האדם ממש. משום שכאשר יצא מן העולם הזה ונפשו תתעלה במעשים שכשרים, על מה שיתקיים בהם ללכת בין כל אותם הקדושים, כמו שנאמר (תהלים קטו) אַתְּהֶלֶךְ לִפְנֵי ה' בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים. ומשום שלא נשא לשוא נפשי, ישא ברכה מאת ה' וגו'.

כיון שעולה נשמת הצדיק למעלה הקב"ה יחד עם יעקב אבינו מקבלים פניו

מִבְּקָשֵׁי פִנְיָהּ יַעֲקֹב סֵלָה (כד, ו): [זוהר בראשית פ' וירא (דף טז) - מדרש

הנעלם] אמר רבי שמעון בר יוחאי, כל נשמת הצדיקים, כיון שעומדת במקום שכינת הכבוד, שראויה לשבת, הקב"ה קורא לאבות ואומר להם: לכו ובקרו את פלוני הצדיק שבא, והקדימו לו שלום משמי. והם אומרים: רבון העולם, לא ראוי לאבא ללכת לראות את הבן. הבן ראוי לראות ולהראות ולדרוש את אביו. והוא קורא ליעקב ואומר לו: אתה שהיה לך צער בנים, לך וקבל [למדו] פני פלוני הצדיק שבא לכאן, ואני אלך עמך. זהו שכתוב (תהלים כד) מִבְּקָשֵׁי פִנְיָהּ יַעֲקֹב סֵלָה. לא נאמר מבקש, אלא מבקשי. אמר רבי חייא, מראש הפסוק משמע, שכתוב זה דור דרשו וגו'.

שָׂאוּ שְׁעָרִים רְאִשֵׁיכֶם וְהִנְשְׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם (כד, ו): [זוהר בראשית פ' וירא (דף

לבכם לעבודות הללו ולכל אותם הצדדים שאמר כאן שמא חס ושלום [לא] תסטו מאחר עבודת הקב"ה, שהרי כל הספרים הללו מטעים את בני האדם, משום שבני קדם היו חכמים, וירשת החכמה הזו ירשו מאברהם שנתן לבני הפילגשים, שכתוב (בראשית כה) וְלִבְנֵי הַפִּילִגְשִׁים אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם נָתַן אַבְרָהָם מִתְּנַת וַיִּשְׁלַחֵם מֵעַל יִצְחָק בְּנוֹ בְּעוֹדָנָו חַי קְדָמָה אֶל אֶרֶץ קְדָם. ואחר כך נמשכו באותה חכמה לכמה צדדים. אבל זרע יצחק, חלקו של יעקב, לא כך, שכתוב (שם) וַיִּתֵּן אַבְרָהָם אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ לְיִצְחָק. זהו חלק הקדוש של האמונה שבה נדבק אברהם ויצא מאתו גורל ומאותו הצד. מה כתוב ביעקב? (שם כח) וַהֲנִה ה' נָצַב עָלָיו, וְכָתוּב וְאַתָּה יַעֲקֹב עֲבָדִי וְגו'. משום כך צריך האדם להמשיך אחר הקב"ה ולהדבק בו תמיד, שכתוב (דברים י) וְבוֹ תִדְבֹק.

בֹּא רָאֵה, (תהלים כד) מי יעלה בהר ה' וגו'. אחר כך חזר ופרש, נקי כפים. שלא עושה בידי צלם, ולא מחזיק עמהם במה שלא צריך. ועוד, שלא נטמא בהם ולא מטמא בהם את הגוף כמו אותם שמתמאים את עצמם בידיים להטמא, וזה הוא נקי כפים ובר לבב, כמו זה שלא מושך את רצונו ולבו לצד האחר אלא להמשיך אחר עבודת הקב"ה.

אֲשֶׁר לֹא נִשָּׂא לְשׂוֹא נִפְשׁוֹ. כתוב נפשו ונקרא נפשי, והרי פרושה, נפשי -

גבור מלחמה: ט שאו שערים ראשיכם ושאו פתחי עולם ויבא מלך הכבוד:
י מי הוא זה מלך הכבוד והוא מלך הכבוד סלה:

— זוהר תהלים —

רנ"ג]] ואף על גב שפמה ענפים יש באילן
וכמה תאנים עליהם - אלו שהקדימו
בראשונה נקראים בכורים. אלו הם ראשים
של כלם. כדגמא שלהם נאמר (תהלים כד)
שאו שערים ראשיכם. (ישעיה מ) שאו מרום
עיניכם וראו מי ברא אלה. (במדבר א) שאו
את ראש כל עדת בני ישראל.

שאו שערים ראשיכם. שערים אלו הם
חמשים שערים של בינה, שהיא
ישיבה של מעלה. ושאו פתחי עולם - של
ישיבה של מטה. שכל מי שמשתדל
בתורה, לבסוף מתנשא. זהו שכתוב (משלי
ל) אם נבלת בהתנשא. ובארוהו בעלי
המשנה, כל המנבל עצמו על דברי תורה,
לסוף מתנשא, ויבא מלך הכבוד, ואין
כבוד אלא תורה. מכאן, מי שלומד תורה
שנקראת כבוד, נקרא מלך. ולא תאמר
באותו עולם הבא ולא יותר - אלא מלך
בשני עולמות, בדמות רבונו. ומשום זה
כפול הפסוק פעמים. אחת - מי זה מלך
הכבוד. שתים - מי הוא זה מלך הכבוד.
שאו שערים ראשיכם, מהו ראשיכם?
פעמים. אלו חיות המרובה העליונה,
וחיות המרובה התחתונה. (ע"כ רעיא מהימנא).

חבור תורה שבכתב לתורה שבעל פה

שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי
עולם (כד, ז): [זוהר במדבר פ' פנחס (ד)
רנ"ג]] רבי שמעון פתח פסוק ואמר, שאו
שערים ראשיכם וגו'. פסוק זה בארוהו
ונתבאר. אכל שאו שערים ראשיכם - אלו

רבי שמעון אומר, נודע בשערים
בעלה, איזה שערים? כמו שנאמר (תהלים
כד) שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי
עולם. ומשום השערים הללו, שהם דרגות
עליונות, בגללם נודע הקדוש ברוך הוא,
ואם לא - לא יכולים להתדבק בו.

בא ראה, הרי נשמת האדם אין היא [אין] מי
שיכול לדעת אותה, אלא על ידי אברי
הגוף, והם הדרגות שעושות אמנות
הנשמה. משום כך נודע ולא נודע. כך
הקדוש ברוך הוא נודע ולא נודע, משום
שהוא נשמה לנשמה, רוח לרוח, גנוז
וטמיר מן הכל. אבל באותם השערים, שהם
פתחים לנשמה, נודע הקדוש ברוך הוא.

שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי
עולם (כד, ז): [זוהר שמות פ' ויקהל (ד)
קצ"ו]] בשעה שנכנס הקדוש ברוך הוא לגן
עדן, אז כל אותם עצי הגן וכל אותן נשמות
הצדיקים פותחים ואומרים, (תהלים כד) שאו
שערים ראשיכם וגו'. מי זה מלך הכבוד
וגו'. שאו שערים ראשיכם וגו'. ובשעה
שנשמות הצדיקים שבארץ חוזרות לגופן,
אז מחזיקים בהם כל אותם מלאכים,
ואומרים (שם קלד) הנה ברכו את ה' כל עבדי
ה'. ולמדנו שזה המחנה השלישי שאומר
את זה בארבע השעות האחרונות.

כל המנבל עצמו על דברי תורה, לסוף מתנשא
ויבא מלך הכבוד - ואין כבוד אלא תורה
שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי
עולם (כד, ז): [זוהר ח"ג פ' פנחס (ד)

—== זוהר תהלים ==—

שָׂאוּ, לְמִי? לְרֹאשֵׁיכֶם. שֶׁהֵם רָאשִׁים
עֲלֵיכֶם וְשׁוֹלְטִים עֲלֵיכֶם. וְהִנָּשְׂאוּ פִתְחֵי
עוֹלָם - אֱלוֹהֵי הָאֲמָהוּת, וְאַרְבַּע הֵן
שְׁלֹמֹה.

הֵם שְׁעָרִים עֲלִיוֹנִים, שְׁעָרִים שֶׁל שָׁכַל
עֲלִיוֹן, וְאֵלֹהֵי חֲמֻשִׁים שְׁעָרִים. רֹאשֵׁיכֶם -
אֱלוֹהֵי הָרֹאשִׁים מִי הֵם? אֵלָא כָּל אֶחָד וְאֶחָד
יֵשׁ לוֹ רֹאשׁ לְהִתְפַּשֵּׁט וּלְעֲלוֹת זֶה בְּזֶה
וּלְהַכְלִיל זֶה בְּזֶה.

וַיְבֹא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד - זֶה הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיוֹן שֶׁל
הַכֹּל, שֶׁהוּא מֶלֶךְ מְאוֹתוֹ כְּבוֹד,
שֶׁמַּאִיר לְלִבָּנָה. וּמִי הוּא? ה' צְבָאוֹת.
וַיְבֹא, לְאִיזָה מְקוֹם? לְהַכְנִיס הַתּוֹרָה
בְּאֶרֶץ, בְּחִבּוֹר אֶחָד כְּמוֹ שְׂרָאִי. וְכִיּוֹן
שָׁזָה נִכְנָס לְמְקוֹמוֹ, אִזּוֹ הַתּוֹרָה נִכְנָסָה
בְּאֶרֶץ, וּמִתְחַבֵּר חִבּוֹר אֶחָד, תּוֹרָה עֲלִיוֹנָה
בְּתוֹרָה שְׁפָעַל פֶּה, מִתְחַבְּרוֹת לְפָרֵשׁ
דְּבָרִים סְתוּמִים.

מִצְאָנוּ בְּסִפְרוֹ שֶׁל חֲנוּךְ: שָׂאוּ שְׁעָרִים
- אֱלוֹהֵי הֵם שְׁעָרִים שְׁלֹמֹה
מִהֶאֱבוֹת, וְאֵלֹהֵי שְׁלֹשָׁה אֲחֵרוֹנִים.
רֹאשֵׁיכֶם - אֱלוֹהֵי הֵם רֹאשֵׁי אֶלְפֵי יִשְׂרָאֵל,
וְאֵלֹהֵי הָאֲבוֹת הָעֲלִיוֹנִים, וְאֵלֹהֵי רֹאשֵׁים
שֶׁל אוֹתָם שְׁעָרִים. וּמִשׁוּם אֱלוֹהֵי שֶׁהֵם
אוֹפְנִים, שְׁסוֹכְכִים וְנוֹטְלִים אוֹתָם עַל
כַּתְפֵיהֶם, אוֹמְרִים שָׂאוּ שְׁעָרִים רֹאשֵׁיכֶם.

כה « לְדוֹד אֵלֶיךָ יְהוָה נַפְשִׁי אֲשָׂא: ב אֱלֹהֵי כֶּךָ בְּטַחְתִּי אֵל אֲבוֹשָׁה אֵל יַעֲלֶצוּ אֵיבֵי לִי: ג גַּם כָּל קִינֹיךָ לֹא יִבְשׂוּ וּבְשׂוּ הַבּוֹגְרִים רִיקָם:

שימוש תהלים

לכל עקא

לדוד אליך ה' נפשי אשא וגו' (כה, א): [שימוש תהלים לפרק כה] אמר אותו בכל בוקר בכל עידן דאית ליה עקא וישתזיב. ושם שלו אל"י. א' מן "אליך, ל' מן "למען, י' מן "מי זה.

זוהר תהלים

בו ו' ? וְלָמָּה סְדוּר זֶה לִפְלַעַל אֲפִים ? אֵלָּא סוּד עֲלִיּוֹן הוּא גְנוּז בֵּין הַחֲבָרִים. בְּשַׁעֲה שְׁנַכְנַס הַלֵּילָה, (ושולט) הַעֵץ הַתַּחְתּוֹן שֶׁהַמּוֹת תְּלוּי בּוֹ, פּוֹרֵשׁ עֲנַפָּיו וּמְכַסֶּה הַכֹּל. וְעַל כֵּךְ מַחְשִׁיךְ, וְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם טוֹעֲמִים טַעַם הַמּוֹת, וּמִקְדִּים אָדָם וְנוֹתֵן פִּקְדוֹן נַפְשׁוֹ, וּמִפְקִיד בִּידוֹ בְּפִקְדוֹן. וּמִשׁוֹם שְׁלוֹקֵחַ אוֹתָם בְּפִקְדוֹן, חוֹזֵר הַפִּקְדוֹן לְבַעֲלָיו בְּשַׁעֲה שְׁמַגִּיעַ הַבֶּקֶר. כְּשֶׁמַּגִּיעַ הַבֶּקֶר וְחוֹזֵר אֵלָיו פִּקְדוֹנוֹ, צָרִיךְ לְבָרֵךְ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא הַנְּאֻמָּן הָעֲלִיּוֹן. אַחֲרֵי שְׁקָם, נִכְנָס לְבֵית הַכְּנָסֶת, מִתְעַטֵּר בַּתְּפִלִּין, מִתְכַּסֶּה בְּכִסּוּי צִיצִית, נִכְנָס וּמִטְהַר עֲצָמוֹ בְּקַרְבָּנוֹת בַּתְּחִלָּה, אַחֵר כֵּךְ מְקַבֵּל עָלָיו עַל מַלְכוּת בְּסְדוּר שֶׁל שְׁבָחֵי דָוִד, שֶׁהֵם סְדוּר שֶׁל עַל מַלְכוּת. וּבְסְדוּר שְׁבַח זֶה מְשַׁרְה עָלָיו אוֹתוֹ עַל. אַחֵר כֵּךְ סְדוּר תְּפִלַּת מִישָׁב, וְתְּפִלָּה מֵעַמֵּד, לְקַשְׁרָם כְּאֶחָד.

בא רָאָה סוּד הַדְּבָר, אֵף עַל גַּב שְׁתְּפִלָּה תְּלוּיָה בְּמַלְל וּדְבוּר הַפֶּה - הַכֹּל תְּלוּי בְּעַקֵּר הַמַּעֲשֶׂה בַּתְּחִלָּה, אַחֵר כֵּךְ בְּדְבוּר וּבְמַלְל הַפֶּה. אֵיזָה מַעֲשֶׂה? אֵלָּא אוֹתוֹ מַעֲשֶׂה שְׁעוֹשֶׂה הָאָדָם בַּתְּחִלָּה כְּמוֹ תְּפִלָּה זוּ. וְלֹא יִתְּפַלֵּל אָדָם תְּפִלָּה, עַד שִׁירָאָה מַעֲשֶׂה בַּתְּחִלָּה כְּמוֹ הַתְּפִלָּה. מַעֲשֶׂה

אליך ה' נפשי אשא בקשר גמור

לְדוֹד אֵלֶיךָ ה' נַפְשִׁי אֲשָׂא (כה, א): [זוהר בראשית פ' לך לך (דף ט"ז)] בְּעוֹדֵם הוֹלְכִים פָּגַשׁ בְּהֵם רַבִּי יִיסָא וַיהוּדִי אֶחָד עָמַו. וְהָיָה אוֹתוֹ הַיְּהוּדִי אוֹמֵר, (שם כה) לְדוֹד אֵלֶיךָ ה' נַפְשִׁי אֲשָׂא. לְדוֹד, וְכִי לָמָּה לֹא כָּתוּב מְזֻמּוֹר לְדוֹד אוֹ לְדוֹד מְזֻמּוֹר? אֵלָּא בְּשִׁבִיל דְּרָגְתוֹ אָמַר דָּוִד אֶת הַתְּשַׁבַּחַת שְׁאָמַר בְּשִׁבִילוֹ. אֵלֶיךָ ה' נַפְשִׁי אֲשָׂא, אֵלֶיךָ ה' לְמַעְלָה. נַפְשִׁי, מִי זֶה נַפְשִׁי? [אשא] זֶה דָּוִד, [הוא] הַדְּרָגָה הָרְאשׁוֹנָה שְׁאָמְרָנוּ. אֲשָׂא - אַעֲלֶה, כְּמוֹ שְׁנֹאֵמַר (שם קכא) אֲשָׂא עֵינַי אֶל הַהָרִים. מִשׁוֹם שְׁדוּד הָיָה מִשְׁתַּדֵּל כָּל יְמֵיו לְהַעֲלוֹת אֶת דְּרָגְתוֹ לְהַתְעַטֵּר לְמַעְלָה וְלִהְתְּקַשֵּׁר שֵׁם בְּקֶשֶׁר שְׁלָם כְּרָאוּי.

בְּפָרֵק זֶה יֵשׁ כָּל הָאוֹתוֹת חוּץ מְאוֹת וַיִּי מְדוּעַ, סְדֵר הַיּוֹם, הַשְּׁכֵמַת הַבֶּקֶר וְסְדֵר הַיּוֹם תְּפִלָּה וְתְּפִלִּין

לְדוֹד אֵלֶיךָ ה' נַפְשִׁי אֲשָׂא וכו' (כה, א-ב): [זוהר במדבר פ' במדבר (דף ק"ב):] רַבִּי שְׁמַעוֹן פִּתַּח, (תהלים כה) לְדוֹד אֵלֶיךָ ה' נַפְשִׁי אֲשָׂא אֱלֹהֵי כֶּךָ בְּטַחְתִּי וְגו'. מָה רָאָה דָּוִד לְסַדֵּר שְׁבַח זֶה כְּכֵה? וְכָל הַשְּׁבַחִים שֶׁהֵם בְּא"ב, כָּלֵם שְׁלָמִים, וְזֶה חֶסֶד, שְׁאִין

— זוהר תהלים —

וּכְנַס רַגְלֵי לְאוֹתוֹ עֵץ הַמָּוֶת, שֶׁהַחַזִּיר לוֹ פִּקְדוֹנוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית מט) וַיֹּאסֶף רַגְלֵי אֶל הַמָּטָה, שֶׁהָרִי הוֹדָה עַל חַטָּאָיו וְהִתְפַּלֵּל עֲלֵיהֶם.

עֲבָשׁוּ צָרִיךְ לְהִתְכַּנֵּס לְאוֹתוֹ עֵץ הַמָּוֶת, וּלְנַפֵּל וְלוֹמַר אֲלֵיו, אֲלִיךָ ה' נִפְשִׁי אֲשָׂא. בְּהִתְחַלָּה נִתְּתִי לָךְ בְּפִקְדוֹן. כַּעַת שֶׁקְשַׁרְתִּי אֶת הַיְחוד וְעֵשִׂיתִי מַעֲשֵׂה וְדַבּוֹר כְּרֹאֵי וְהוֹדִיתִי עַל חַטָּאֵי, הָרִי נִפְשִׁי מִסְרְתִי לָךְ בּוֹדָאֵי. וַיִּרְאֶה אָדָם עֲצָמוֹ כְּאֵלוֹ נִפְטָר מִהָעוֹלָם, שֶׁנִּפְשׁוֹ מִסֵּר לְמָקוֹם הַמָּוֶת הַזֶּה, מִשׁוּם כִּף אֵין בּוֹ וְאִ"ו, שְׁוֹאִ"ו עֵץ הַחַיִּים הוּא, וְזֶה עֵץ הַמָּוֶת הוּא. וְזֶה בָּא לְהַשְׁמִיעֵנוּ, שֶׁסוּד הַדְּבָר (מה בא להשמיענו סוד הדבר) - שֵׁשׁ חַטָּאִים שֶׁלֹּא מִתְּכַפְּרִים עַד שֶׁנִּפְטָר הָאָדָם מִהָעוֹלָם, זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (ישעיהכב) אִם יִכְפֹּר הָעוֹן הַזֶּה לָכֶם עַד תִּמְתּוּן. וְזֶה נִתֵּן עֲצָמוֹ וְדָאֵי לְמוֹת וּמִסֵּר נִפְשׁוֹ לְמָקוֹם זֶה, לֹא בְּפִקְדוֹן כְּמוֹ בְּלִילָה, אֲלֵא כְּמִי שֶׁנִּפְטָר מִהָעוֹלָם וְדָאֵי. וְתִקּוֹן זֶה צָרִיךְ בְּכּוֹנֵת הַלֵּב, וְאֵז הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְרַחֵם עָלָיו וּמְכַפֵּר לוֹ עַל חַטָּאָיו. אֲשֶׁרִי הָאִישׁ שִׂידַע לְפִתּוֹתוֹ וְלַעֲבַד לְרַבּוֹנוֹ בְּרִצּוֹן וּבְכּוֹנֵת הַלֵּב. אוֹי לְמִי שֶׁבָּא לְפִתּוֹת לְרַבּוֹנוֹ בְּלֵב רְחוּק, וְלֹא בְּרִצּוֹן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים עח) וַיִּפְתּוּהוּ בְּפִיהֶם וּבִלְשׁוֹנָם יִכְזְבוּ לוֹ וְלָכֶם לֹא נִכּוֹן עִמּוֹ. הוּא אוֹמֵר (שם כה) אֲלִיךָ ה' נִפְשִׁי אֲשָׂא, וְלֹא כָּל דְּבָרָיו, אֲלֵא בְּלֵב רְחוּק, זֶה גוֹרֵם עָלָיו לְהִסְתַּלֵּק מִהָעוֹלָם טָרָם שֶׁלֹּא הִגִּיעוּ יָמָיו, בְּזִמְנֵי שֶׁאֵילֵן זֶה מִתְעוֹרֵר בְּעוֹלָם לַעֲשׂוֹת דִּין. וְלָכֵן צָרִיךְ אָדָם לְהִדְבִּיק נִפְשׁוֹ וּרְצוֹנוֹ בְּרַבּוֹנוֹ, וְלֹא יָבֵא אֲלֵיו בְּרִצּוֹן כּוֹזֵב,

רֹאשׁוֹן (בראשונה מעשה) בְּשַׁעַה שֶׁאָדָם קָם - צָרִיךְ לְטַהֵר עֲצָמוֹ בְּתַחֲלָה, וְאַחַר כֵּךְ יִקְבֹּל עָלָיו עַל זֶה, יִפְרֹשׁ עַל רֹאשׁוֹ פְּרִיסַת מַצָּוָה. אַחַר כֵּךְ יִקְשֹׁר קֶשֶׁר הַיְחוד, שֶׁהֵם תְּפִלִּין, (מהו תפלין), תְּפִלָּה שֶׁל רֹאשׁ וְשֶׁל יָד, וּלְתַקְנָם בְּקֶשֶׁר אֶחָד בְּשִׁמְאֵל וְעַל הַלֵּב, כְּפִי שֶׁבְּאַרְנוֹ (שיר השירים ב) שִׁמְאֵלוֹ תַחַת לְרֹאשִׁי וְגו'.

וְכַתוּב (שם ח) שִׁימְנִי כַחוֹתֶם עַל לְבָבְךָ כַחוֹתֶם עַל זְרוּעֶךָ. וְהָרִי בְּאַרְנוֹ. וְזֶהוּ הַמַּעֲשֵׂה שֶׁבְּתַחֲלָה. אַחַר כֵּךְ, בְּשַׁעַה שֶׁאָדָם נִכְנָס לְבֵית הַכְּנֶסֶת, יִטַּהֵר עֲצָמוֹ בְּתַחֲלָה בְּקַרְבָּנוֹת, בְּדַבּוֹר הַפֶּה. אַחַר כֵּךְ יִקְבֹּל עָלָיו עַל מַלְכוּת זֶה, לְפָרֹשׁ עַל רֹאשׁוֹ (פְּרִישַׁת מַצוּה) בְּשִׁבְחֵי דוֹד הַמֶּלֶךְ, כְּמוֹ הַמַּעֲשֵׂה שֶׁפּוֹרֵס עַל רֹאשׁוֹ פְּרִישַׁת מַצָּוָה. אַחַר כֵּךְ תְּפִלַּת מִישָׁב כְּנֶגֶד תְּפִלִּין שֶׁל יָד, וְאַחַר כֵּךְ תְּפִלַּת מַעֲמַד שֶׁהִיא כְּנֶגֶד תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ. וְזֶה כְּמוֹ זֶה. מַעֲשֵׂה כְּמוֹ דַבּוֹר. וְדָאֵי בְּמַעֲשֵׂה וְדַבּוֹר תְּלוּיָהּ הַתְּפִלָּה. וְאִם פּוֹגֵם אֶת הַמַּעֲשֵׂה, הַדַּבּוֹר לֹא מוֹצֵא מָקוֹם שְׁשׂוּרָה בּוֹ, וְזוֹ לֹא תְּפִלָּה, וְנִפְגָּם הָאִישׁ הַהוּא לְמַעֲלָה וְלַמָּטָה, (ולא עוה, אלא) שֶׁצָּרִיךְ לְהִרְאוֹת מַעֲשֵׂה וְלַמְלִל דַּבּוֹר עָלָיו, וְזוּהִי תְּפִלָּה שְׁלֵמָה. אוֹי לְאִישׁ שֶׁפּוֹגֵם בְּתַפְּלוֹתוֹ, עֲבוּדַת רַבּוֹנוֹ, עָלָיו כְּתוּב (ישעיה א) כִּי תְבוֹאוּ לְרֹאוֹת פָּנָי וְגו'. גַּם כִּי תִרְבוּ תְּפִלָּה אֵינְנִי שׁוֹמֵעַ. שֶׁהָרִי בְּמַעֲשֵׂה וּבְדַבּוֹר הַדַּבָּר תְּלוּי.

בֵּא רֵאָה, כִּיּוֹן שֶׁאָדָם עוֹשֶׂה תְּפִלוֹת כֵּךְ, בְּמַעֲשֵׂה וּבְדַבּוֹר, וְקוֹשֵׁר קֶשֶׁר הַיְחוד, נִמְצָא שֶׁעַל יָדוֹ מִתְּבָרְכִים עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים. וְאֵז צָרִיךְ הָאָדָם לְהִרְאוֹת עֲצָמוֹ, אַחֲרֵי שֶׁסִּיִּם תְּפִלַּת עֲמִידָה, כְּאֵלוֹ נִפְטָר מִן הָעוֹלָם, שֶׁהָרִי נִפְרָד מֵעֵץ הַחַיִּים

ד דְרָבִיךָ יְהוָה הַזֹּרֵעַנִי אֲרֻחוֹתֶיךָ לְמַדְנִי: ה תְּדַרְיבֵנִי בְּאַמְתָּךְ וּלְמַדְנִי בִּי אֶתָּה אֱלֹהֵי תְהַלְלֵהוּ
 וְיִשְׁעֵי אוֹתְךָ קִוִּיתִי כָּל הַיּוֹם: ו זָכַר רַחֲמֶיךָ יְהוָה

זוהר תהלים

לְאוֹתוֹ הַצַּד שְׁשׂוּרָה בּוֹ הַמּוֹת, וְעוֹשֶׂה לוֹ בְּזֶה נַחַת. וְעַם כָּל זֶה, בְּאַלְפָּא בֵּיתָא יֵשׁ רַז הַרְזִים לְחַכְמִים. בְּאַלְפָּא בֵּיתָא זוֹ אֵין וְאוֹ, וְיֵשׁ בֵּה פ"א בְּמִקּוּמוֹ, וְהֵינּוּ (שם) פְּדָה אֱלֹהִים אֶת יִשְׂרָאֵל. אַחַר כֵּךְ ר' פְּעַמִּים הֵם, וְאֵין בֵּה קו"ף. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׁנִפִּילָה הַזֹּ, שְׁנַמְסַר אָדָם לְמוֹת, צָרִיךְ לְכַנּוֹן רְצוֹנוֹ, וְלַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְאוֹתוֹ הַצַּד שְׁשׂוּרָה בּוֹ הַמּוֹת, כְּמוֹ שְׁעוֹשֶׂה קוֹף בְּחִרְבוֹת וּבְהָרִים, מִרְאֶה אֶת עֲצָמוֹ שְׁמַת, וְנִרְאֶה שְׁמַת לְפָנֵי חַיָּה אַחַת שְׁפוּחַד מִמֶּנָּה. כִּיּוֹן שְׁאוֹתָהּ הַחַיָּה קִרְבָּה אֵלָיו, וְחוֹשֶׁבֶת לְהַרְגוֹ וּלְנַשֵּׁף אוֹתוֹ, רוֹאֶה אוֹתוֹ נוֹפֵל לְאַרְץ כְּמוֹ מֵת, וְחוֹשֶׁבֶת שֶׁהוּא מֵת, אֲזִי שְׂבָה לְאַחֲרֵיהָ וְלֹא נִלְחַמְתָּ בּוֹ. וְלִכֵּן הִסְתַּלְקוּ שְׁתֵּי הָאוֹתוֹת הַלְלוּ, שְׁאֵין מַכִּיר בֵּהֶן רַק הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבַדּוֹ. וְעַם כָּל זֶה, בְּרִצּוֹן הַלֵּב יֵשִׁים אֶת עֲצָמוֹ לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁמַסַּר לוֹ אֶת נַפְשׁוֹ בְּאַהֲבָה. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מַחְשִׁיב עָלָיו כְּאִלּוּ נָטַל מִמֶּנּוּ אֶת נִשְׁמָתוֹ. וְלִכֵּן צָרִיךְ לִפְלֹ בְּאַרְץ כְּמוֹ מֵת בְּשַׁעַה שְׁיֵאמַר נִפְלִית אֲפִים, מִשּׁוּם שֵׁישׁ חֲטָאִים שְׁעוֹשֶׂה אָדָם שְׁאֵין מִתְּכַפְּרִים אֲלֵא בְּמוֹת, כְּפָתוּב (ישעיה כב) אִם יִכְפֹּר הָעוֹן הַזֶּה וְגו'. וְכַעַת, שְׁנַחֲשֵׁב לוֹ שְׁנִטַּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת נִשְׁמָתוֹ, וְהוּא נִתֵּן אוֹתָהּ בְּרִצּוֹן, אוֹתָהּ הַשַּׁעַה עוֹמְדַת לְכַפֵּר עַל חֲטָאָיו, וּמִשְׁלִים אֶת כָּל הַצְּדִידִים, וְאֶת אוֹתוֹ הַצַּד שְׁנַתְּבָאָר.

זָכַר רַחֲמֶיךָ ה' וְחִסְדֶיךָ כִּי מַעֲזֹלִים הָמָּה

(כה, ו): [זוהר בראשית 9' בראשית (דף לז).]

מִשּׁוּם שְׁכָתוּב (שם קא) דְּבַר שְׁקָרִים לֹא יִכּוֹן לְגַדֵּד עֵינֵי. מָה זֶה לֹא יִכּוֹן? בְּשַׁעַה שֶׁהוּא מִתְקִין עֲצָמוֹ לְזֶה וּלְבוֹ רַחֵם מִן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, קוֹל יוֹצֵא וְאוֹמֵר: לֹא יִכּוֹן לְגַדֵּד עֵינֵי. (למח) זֶה צָרִיךְ לְתַקֵּן אֶת עֲצָמוֹ, לֹא יִכּוֹן, אֵינוֹ רוֹצֵה שְׁיִתְתַּקֵּן. כָּל שְׂכָן אִם הוּא בָּא לְיַחַד שֵׁם הַקְּדוֹשׁ וְלֹא מִיַּחַדוֹ כְּרֵאוּי. אֲשַׁרִי חֲלַקְסָם שֶׁל הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, עֲלֵיהֶם כְּתוּב (ישעיה טו) וּבָאוּ וְרָאוּ אֶת כְּבוֹדִי וְגו'. וְכְתוּב (תהלים קמ) אֶךְ צְדִיקִים יִדְּוּ לְשִׁמְךָ וְגו'. בָּא רַבִּי אֶלְעָזָר וְנִשְׁקָ יָדוֹ וְאָמַר, אֲלֵמְלֵא לֹא כְּאֵתִי לְעוֹלָם רַק לְשִׁמְעַ דְּבָרִים אֲלוֹ - דִּי לִי. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֲשַׁרִי חֲלַקִּי וְאֲשַׁרִי חֲלַק יִשְׂרָאֵל, שְׁנַדְבָקִים בְּקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכָתוּב (דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים וְגו'. (ישעיה טו) וְעַמְךָ כָּלִם צְדִיקִים וְגו'. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן. יְמַלֵּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

מה היא נפילת אפים - באל"ף ב"ת

לְדוֹד אֵלֶיךָ ה' נִפְשִׁי אֲשָׂא (כה, א): [זוהר חדש 9' תרומה (דף נב).] מָה הִיא נִפְלִית אֲפִים? הִרִי פְרִשׁוּהָ, שְׁעוֹשֶׂה כָּל מָה שְׁעֲשֶׂה מִשָּׁה, תְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים וּבִקְשׁוֹת וּנְפִילַת אֲפִים, שְׁכָתוּב (דברים ט) וְאַתְּנַפֵּל לְפָנֵי ה'. אֲכַל אַחַר שְׁמַסִּים תְּפִלְתוֹ, וְנִכְנַס לְתוֹךְ אוֹתָן הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת, וְהַפְלָה נִקְשְׁרַת בְּכָלִם, יֵשׁ לְרַדַּת לְמַטָּה. וְהוֹאִיל וַיּוֹרֵד לְמַטָּה, צָרִיךְ נִפְלִית אֲפִים בְּאַלְפָּא בֵּיתָא. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׁכִיּוֹן שֶׁהַתְּפִלָּה תְּפִלְתוֹ וְהוֹדָה עַל חֲטָאוֹ, מִכָּאֵן וְהִלָּאָה מִרְאֶה אֶת עֲצָמוֹ שְׁמַסַּר נַפְשׁוֹ לְאַדְוָנוּ בְּאַהֲבָה. (תהלים כה) לְדוֹד אֵלֶיךָ ה' נִפְשִׁי אֲשָׂא. וְנוֹחַ לוֹ

וְחִסְדֵיךָ כִּי מַעֲוֹלָם הִמָּה: ז חַטָּאוֹת נַעֲוִיר וּפְשָׁעֵי אֵל תִּזְכֹּר כְּחִסְדֵיךָ זָכַר לִי אֶתְּהָ לְמַעַן מִזְבֵּיךָ יִתְנַחֵם: ח מִזֶּבֶחַ וַיִּשָּׂר יִתְנַחֵם: ט על בֵּן יִזְרְחָ חַטָּאִים בְּדַרְךָ: ט וַיִּדְרֹךְ עֲנִיִּים בְּמִשְׁפַּט וּלְמִדָּ עֲנִיִּים דִּרְבּוּ: י כָּל אֲרֻחוֹת יִתְנַחֵם: יא חֶסֶד וְאֱמֶת לְנַצְרֵי בְרִיתוֹ וְעֲדָתָיו: יב לְמַעַן שִׁמְךָ יִתְנַחֵם: יג וְסַלְחָתָ לְעֹנֵי כִּי רַב הוּא: יד מִי זֶה הָאִישׁ יִרְאֵה יִתְנַחֵם: יוּרְנֵנוּ בְּדַרְךָ יִבְחָר: יז נַפְשׁוֹ בְּטוֹב תָּלִין וְזִרְעוֹ

זוהר תהלים

מעולם, הוא זוכר אותם להגן ולרחם על העולם. כמו כן נוטל הקדוש ברוך הוא את הצדיקים מן העולם ומעלה אותם למעלה, כדי להגן על העולם.

ואם תאמר, למה לא נזכר כאן יצחק? אלא נשאר להפריע מאותם שמצייקים לבניו. זהו שכתוב (שם ב) עוררה את גבורתך. וכתוב (ישעיה מב) ה' כגבור יצא כאיש מלחמות יעיר קנאה וגו'. וזהו יצחק שהסתלק מכאן. רבי חייא אומר, זכר רחמיך ה' וחסדיך - אלו הם יעקב ואברהם, שצריכים אותם להגן עלינו. אבל יצחק עומד כדי לעשות קרבות, ומשום כך לא צריכים אותו עמם.

דבר אחר כי מעולם המה, שכשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, נטל את יצחק וקים בו את העולם. ראיה שלא יכול לעמד לבדו, נטל את אברהם והעמיד בו את העולם. זהו שכתוב (בראשית מב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, אל תקרי בהבראם אלא באברהם. ראיה שצריכים יותר קיום, לקח את יעקב ושתף אותו עם יצחק, וקים את העולם. זהו שכתוב ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמם. ועל זה באברהם ויעקב התקים העולם. ומשום כך - כי מעולם המה.

רבי חייא אומר, מעולם ממש היו, ומעולם שלמטה לקח אותם הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר נזה היו, וגברים גבורים של צד הרע היו, שכתוב אנשי שם, ולא כתוב אנשי השם, אלא אנשי שם, כמו זה כתוב (תהלים כה) זכר רחמיך ה' וחסדיך כי מעולם המה. מעולם ודאי. ומעולם שלמטה לקח אותם הקדוש ברוך הוא. והם אבות ראשונים להיות מרכבה קדושה למעלה. גם כאן המה הגברים אשר מעולם. מעולם ודאי לקח אותם הקדוש ברוך הוא. רבי יצחק אומר, מעולם [ומה]? זו מטתו שלשלמה, שכתוב (שיר א) ששים גבורים סביב לה. רבי אחא אומר, כלם נקראו בני האלהים [שהרי עדין לא התבשמה].

זכר רחמיך ה' וחסדיך כי מעולם המה - בזכות אברהם ויעקב

זכר רחמיך ה' וחסדיך כי מעולם המה (כה, ו): [זוהר ויקרא פ' שמיני (דף ל"ח)]. כתוב (תהלים כה) זכר רחמיך ה' וחסדיך כי מעולם המה. זכר רחמיך - זה יעקב. וחסדיך - זה אברהם. כי מעולם המה, ומעולם נטל אותם הקדוש ברוך הוא והעלה אותם למעלה, ועשה מהם מרכבה קדושה להגן על העולם. ומשום שהיו

יִירָשׁ אֶרֶץ: יד סוּד יְהוֹנָהּ לִירָאִיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם: טו עֵינֵי תָמוּד אֶל יְהוֹנָהּ: כוּ פִּנָּה הוּא יוֹצֵא מִרְשֶׁת רִגְלֵי: טז פִּנָּה אֵלֵי וְחַנְּנִי בִּי יַחֲדָה וְעֵנִי אֲנִי:

זוהר תהלים

ברוך הוא תמיד, והם ראויים לאותם סודות עליונים, ושיהיו אותם סודות עליונים בגניזות ובנסתר כראוי, משום שהם סודות עליונים. אבל ובריתו להודיעם - הסוד שהוא עומד בברית הקדש, להודיעם, משום שהוא מקום שעומד להגלות ולדעת.

ועוד, סוד ה' ליראיו - שהם סודות העומדים ביראה, ואותם יראי חטא יראים בהם באותם סודות עליונים. אבל ובריתו להודיעם - לדעת ולפרש דברים, משום שאותם הדברים עומדים לפרוש.

בא וראה, בארבעים ושנים אותיות נחקק העולם והתקנים, וכלם עטרה של השם הקדוש. כשמצטרפות, עולות באותיות שלמעלה ויורדות למטה, מתעשרות בעשרות בארבעת צדדי העולם, ויכול להתקנים. אחר כך יצאו האותיות ובראו את העולם למעלה ומטה, בעולם היחוד ובעולם הפרוד, ונקראים (שיר השירים ב) הרי בטר, הרי הפרוד שנסקים, כשצד הדרום מתחיל לקרב אליו, ואז המים שופעים, ובכח הזה שלמעלה שופע, והכל הוא בשמחה. כשהמחשבה עולה ברצון של השמחה מטמיר כל הטמירים, מגיע ושופע מתוכה זהר אחד, ומתקרבים זה בזה, והרי פרשוה. ואותן ארבעים ושנים אותיות הן סוד עליון, ובהן נברא העולם העליון והעולם התחתון, והן

סוד העליון של התורה - הוי אומר זו אות ברית קדש

סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם (כה, יד): [זוהר בראשית פ' ויחי (דף רלז:)] בסודם אל תבא נפשי וגו'. רבי אבא פתח ואמר, (תהלים כה) סוד ה' ליראיו וגו'. סוד ה' ליראיו - הסוד העליון של התורה לא נתן הקדוש ברוך הוא אלא לאותם יראי חטא, ומי שהם יראי חטא, מתגלה להם סוד עליון של תורה. ומיהו סוד העליון של התורה? הוי אומר זו אות ברית קדש, שנקראת סוד ה' ברית קדש. שמעון ולוי הטריחו עצמם על סוד זה באנשי שכם שימולו עצמם ויקבלו עליהם סוד זה, והפסוק מעיד שבמרמה. ועוד, במעשה זמרי בן סלוא שפסל את הסוד הזה. ויעקב אמר, בסודם אל תבא נפשי. מי זו נפשי? זו נפש שנוכסת ונאחזת בברית העליונה למעלה, ונקראת נפש צרור החיים.

בשם קדוש של שם ארבעים ושנים (מ"ב) אותיות נברא העולם

סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם (כה, יד): [זוהר שמות פ' פקודי (דף רל"ז:)] פתח רבי יהודה אחריו ואמר, (תהלים כה) סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם. פסוק זה הרי פרשוהו, אבל סוד ה' ליראיו - אותו סוד עליון שעומד בגניזות, (שהוא סתום וגנוז) לא עומד אלא ליראיו, שהם יראים מהקדוש

י צרות לבבי הרחיבו ממצוקותי הוציאני: יה ראה עניי ועמלי ושא לכל חפאותי:
 יט ראה אויבי בירבו ושנאת חמם שנאוני: כ שמרה נפשי והצילני אל אבוש בי חסיתי
 בך: כא תם וישר יצרוני בי קניתיך: כב פדה אלהים את ישראל מכל צרותיו:

זוהר תהלים

מעוררים מעשה למעלה. ובאותו זמן
 נדחית אותה העולה מכל העם הקדוש
 למעלה, ומתקינים לאותה העולה כלי
 אחד עם עפר להשרות אותה העולה
 בתוכו, בסוד הכתוב (ישעיה סה) ונחש עפר
 לחמו. (בראשית ג) ועפר תאכל כל ימי חיך.
 מכאן שלא צריך לנהג בזיון במקום שהוא.
 אף על גב שמעבירים אותו מהברית הזו,
 ומקומו כאשר נפרד מהברית הזו הוא עפר,
 (שהנה) שהרי אחר שהנחש ההוא העבר
 מלפני האדם, הקדוש ברוך הוא שם לו את
 מדורו בעפר, שכתוב ועפר תאכל כל ימי
 חיך. וכיון שהקדוש ברוך הוא כשהעביר
 אותו מלפני אדם, שם מדורו בעפר והתקין
 אותו, כך באותו גון ממש אנו צריכים
 כשמעבירים את העולה, להתקין לה עפר
 שיהיה בו המדור שלו. כל אדם צריך
 להקריב אותו בן קרבן לקדוש ברוך הוא,
 בשמחה, ברצון הלב, להכניסו תחת כנפי
 השכינה, ונחשב לפני הקדוש ברוך הוא
 שהוא קרבן שלם שיתקבל ברצון. והקרבן
 הזה, כמו קרבן הבהמה. זה לשמנה ימים,
 וזה לשמנה ימים, שכתוב ומיום השמיני
 והלאה ירצה. במה ירצה? בזה שעוברת
 עליו שבת אחת. כיון שעוברת עליו שבת
 אחת, אז זה ירצה לקרבן, וזה לקרבן.
 למה? משום שנדבק ונודמן אל אותה
 השבת, סוד ברית הקדש, ועל כן הכל הוא
 בסוד עליון. (ע"כ רעיא מהימנא).

הקיום וסוד כל העולמות. ועל שהן סוד
 העולמות, כתוב סוד ה' ליראיו ובריתו
 להודיעם. זה סוד האותיות החקוקות
 בהצנע, מפרשות בחקיקותיו בגלוי. כל
 אדם צריך להקריב אותו בן קרבן לקדוש
 ברוך הוא, בשמחה, ברצון הלב, להכניסו
 תחת כנפי השכינה, ונחשב לפני הקדוש
 ברוך הוא שהוא קרבן שלם שיתקבל ברצון.
 סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם (כה, יד):

[זוהר ויקרא פ' תוריע (דף מ"ד.) וביום
 השמיני ימול בשר ערלתו. מצוה זו למול
 לשמנה ימים מילת ברית הקדש. סוד
 עליון, שכתוב (תהלים כה) סוד ה' ליראיו
 ובריתו להודיעם. למי? לאותם יראיו,
 אותם יראי חטא, שהרי סוד הברית הקדוש
 לא ראוי לגלות, רק להם. ואת סוד הברית
 הקדוש הרי פשוהו, ונתבאר בכמה
 מקומות. וסוד זה לשמנה ימים הוא חיוב
 על העולם, לכל העם הקדוש, שכתוב
 וביום השמיני ימול בשר ערלתו. יום
 השמיני - זהו אות ברית הקדש, והוא
 שמיני לכל הדרגות, ומילת אותו הברית
 להעביר אותה עולה מלפני הברית. שהרי
 באותו הזמן שמתכנסים העם הקדוש
 להעביר אותה העולה מלפני הברית,
 הקדוש ברוך הוא מכניס את כל הפמליא
 שלו ומתגלה ודאי להעביר את אותה
 העולה למעלה מלפני ברית הקדוש. שהרי
 כל המעשים שישראל עושים למטה,

כו א לְדָוִד שְׁפִטְנֵי יְהוָה: כִּי אֲנִי בָתְמוּי הִלַּכְתִּי וּבְיוֹנוּתִי בְּטַחְתִּי
 לֹא אָמַעַר: ב בָּחַנְנִי יְהוָה: וְנַסְנִי (צְרוּפָה) צָרְפָה כְּלוּזוֹתַי וְלִפְנֵי: ג כִּי
 חֲסִדְךָ לִנְגֵד עֵינַי וְהִתְהַלַּכְתִּי בְּאִמְתְּךָ: ד לֹא יִשְׁבַּחְתִּי עִם מְתֵי שְׂוֵא וְעִם נַעֲלָמוֹם
 לֹא אָבוֹא: ה שְׁנֵאתִי קָהֶל מְרַעִים וְעִם רְשָׁעִים לֹא אֵשֵׁב: ו אֲרַחֵץ בְּנִקְיוֹן בְּפִי

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לצרה ולסכנה

שפטני וגו' (כו, א): [שימוש תהלים לפרק כו]. למי שיש לו צרה בין בים בין ביבשה או למי שהוא בשביה ח"ו, אמור אותו ויש בו י"ב פסוקים וינצל ושם שלו אלהכ". א' מן "אשר בידיהם, ל' מן "לשמיע, ה' מן "קהל, כ' מן "כפי, י' מן "חטאים.

— זוהר תהלים —

רוח רעה שורה על האדם בלילה וכשנשמתו חוזרת נשאר על ידיו עד שנוטל ידיו

"אֲרַחֵץ בְּנִקְיוֹן בְּפִי וְאִסְכְּבָה אֶת מִזְבְּחֶךָ
 ה'" (כו, ו): [זוהר תורה; זוהר חלק א'
 פ' וישב דף קפד:] אמר רבי שמעון, מקרא זה
 נתבאר, אבל בוא וראה סוד הדבר כאן,
 שהרי אין לך אדם בעולם שלא יטעם טעם
 מיתה בלילה, ורוח טמא שורה על אותו
 הגוף, מה הטעם, לפי שהנשמה הקדושה
 נסתלקה מן האדם ויצאה ממנו, וכיון
 שהנשמה הקדושה יצאה ונסתלקה ממנו,
 שורה רוח טמא על אותו הגוף ונטמא,
 וכאשר הנשמה חוזרת אל הגוף, נתבטל
 זוהם ההוא, והרי אמרו שידי של האדם
 זוהם הטמא נשאר בהם, ולכן אל יעביר
 ידיו על עיניו, לפי שאותו רוח טמא שורה
 על ידיו, עד שירחץ אותן, וכאשר נוטל
 ידיו כראוי, אז נתקדש ונקרא קדוש. אופן
 הנטילה. ואיך צריך להתקדש, נצרך כלי
 אחד למטה, וכלי אחד למעלה, כדי
 שיתקדש מהכלי שלמעלה, והכלי
 שלמטה שינתן זוהם הטמא בו, כלי זה

לקבל הטומאה וזה להתקדש ממנו, זה
 ברוך וזה ארור, וצריך להזהר שאותן מים
 טמא אל ישפכם בבית, שלא יקרב אליהם
 איש, כיון שבהם מתאספים הצד של
 טומאה, ויכול לקבל נזק מאותן מים
 טמאים, ועד שיעביר הזוהם מן ידיו לא
 יברך וזה נתבאר, ולפיכך האדם טרם
 שיקדש ידיו בבקר נקרא טמא, וכיון
 שנתקדש נקרא טהור, ולפיכך אל יטול
 ידיו אלא מן יד שנטהרה תחלה, ככתוב:
 "וְהִזָּה הִטְהַר עַל הַטְּמֵא" (במדבר יט, יט), זה
 נקרא טהור וזה נקרא טמא. מים המאוררים
 האלו היכן צריכים לשפכן. לפיכך כלי
 אחד למעלה וכלי אחד למטה, זה קדוש
 וזה טמא, ומאותן מים אסור לעשות בהם
 כלום, אלא צריך לשפכם במקום שאנשים
 לא יעברו עליהם, ולא ילין אותם בבית,
 שהרי כשנשפכים בארץ רוח טמא נמצא
 שם ויכול להזיק, ואם יחפור עבורם
 חפירה משופעת תחת האדמה שלא יהיו
 נראים מה טוב, ואל יתנם לנשים מכשפות
 שיכולות להרע לאנשים בהם, לפי שהם
 מים מאוררים, והקדוש ברוך הוא יחפץ

וְאִסְבְּכָה אֶת מִזְבְּחֶךָ יְהוָה: ז לְשִׁמְעַת בְּקוֹל תְּזוּדָה וְלִסְפָּר כָּל נַפְלְאוֹתֶיךָ:
 ה יְהוָה אֶהְבְּתִי מֵעוֹן בֵּיתֶךָ וּמְקוֹם מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ: ט אֵל תִּאֶסֶף עִם
 חַטָּאִים נַפְשִׁי וְעִם אַנְשֵׁי דָמִים חַיִּי: י אֲשֶׁר בִּידֵיכֶם זָמַח וַיְמִינֵם מְלֶאכֶה שְׁחָד:
 יא וְאֲנִי בְּתַמִּי אֵלֶיךָ פָּדַנִי וְחַנּוּנִי: יב רַגְלֵי עֲמֻדָה בְּמִישׁוֹר בְּמִקְהָלִים אֲבַרְךָ
 יְהוָה:

זוהר תהלים

לטהר לישראל להיותם קדושים, שכתוב: מכל טמאותיכם ומכל גלוליכם אטהר
 "וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים וְטָהַרְתֶּם אֶתְכֶם" (יחזקאל לו, כה).

כז א לְדָוִד יְהוֹנָדָה אֹרֵי וַיִּשְׁעֵי מִמִּי אִירָא יְהוֹנָדָה מְעוֹז חַיִּי מִמִּי אֶפְחָד: ב בְּקָרֵב עָלַי מְרַעִים לְאֵבֶל אֶת בְּשָׂרֵי צָרִי וְאִיבֵי לִי הִמָּה כְּשֵׁלֹ

שימוש תהלים

לחיות רעות

ה' אורי וישעי וגו' (כז, א): [שימוש תהלים לפרק כז]. אי בעית למכבש בעירא אמור הני פסוקים באודנה והיא מתכבשת.

זוהר תהלים

אותם המינים הרעים הוא מכניס לנגב תהום רבה, וכופת את החמור, ומורידו בשרים שתחת העפר של זהמת הקשר. משום כך יששכר, שהשתדלותו בתורה, כופת את החמור ומוריד אותו מאותו גרם המעלות, שהוא עולה להזיק לעולם, ושם מדורו בין המשפתיים, בין זהמת השרים שבעפר.

בא ראה מה פתוב, וירא מנחה פי טוב ואת הארץ פי נעמה ויט שכמו לסבל ויהי למס עבד. וירא מנחה פי טוב - זו תורה שבכתב. ואת הארץ פי נעמה - זו תורה שבעל פה. ויט שכמו לסבל - לסבל על התורה ולדבק בה ימים ולילות. ויהי למס עבד - להיות עובד את הקדוש ברוך הוא ולדבק בו ולהתיש את עצמו בה. רבי שמעון ורבי יוסי ורבי חייא היו הולכים מהגליל העליון לטבריה. אמר רבי שמעון, נלך ונשתדל בתורה, שכל מי שיודע להשתדל בתורה ולא משתדל - מתחייב בנפשו, ולא עוד, אלא נותנים עליו על הארץ ושעבוד רע, שכתוב ביששכר ויט שכמו לסבל. מה זה ויט? סטה, כמו שנאמר (שמואל א ח) ויטו אחרי הבצע. מי שסוטה דרכו ועצמו שלא לסבל על תורה, מיד ויהי למס עבד.

העוסק והמקבל עליו עול התורה שמור הוא בעולם הזה ולעוה"ב ומבטל כל המזיקים והדינים מן העולם

לְדָוִד ה' אֹרֵי וַיִּשְׁעֵי מִמִּי אִירָע ה' מְעוֹז חַיִּי מִמִּי אֶפְחָד (כז, א): [זוהר בראשית 9' ויחי (97 רמב"ג)] דבר אחר יששכר חמר גרם ריבץ וגו' - פתח ואמר, (תהלים כז) לְדָוִד ה' אֹרֵי וַיִּשְׁעֵי מִמִּי אִירָע ה' מְעוֹז חַיִּי מִמִּי אֶפְחָד. כמה חביבים הם דברי התורה, כמה חביבים אותם שמשתדלים בתורה לפני הקדוש ברוך הוא, שכל מי שמשתדל בתורה, לא פוחד מפגעי העולם, שמור הוא למעלה, שמור הוא למטה. ולא עוד, אלא שכופת כל פגעי העולם ומוריד אותם לעמק תהום רבה.

בא ראה, בשעה שנכנס הלילה, הפתחים נסתמים, וכלבים וחמורים שורים ומשוטטים בעולם, ונתנת רשות להשחית, וכל בני העולם ישנים במטותיהם, ונשמות הצדיקים עולות להתענג למעלה. כשמתעוררת רוח צפון ונחלק הלילה, התעוררות קדשה מתעוררת בעולם, וזה נאמר בכמה מקומות. אשרי חלקו של אותו אדם שעומד באותה שעה ומשתדל בתורה. כיון שהוא פותח בתורה, את כל

וְנִפְּלוּ: ג אִם תַּחֲנֶנָּה עָלַי מִחֲנָה לֹא יִירָא לְבִי אִם תִּקְוֶם עָלַי מִלְחָמָה בְּזֹאת אֲנִי
בוטח: ד אַחַת שְׁאֵלְתִי מֵאֵת יְהוָה אֲזַמְּרָה אֲבִקֶשׁ שְׁבִתִי בְּבֵית יְהוָה

זוהר תהלים

לא שמר אותה דוד המלך כראוי, המלכות
העברה ממנו כל אותו הזמן. וכך למדנו,
הזאת הזו נרמזה במלכות שלמעלה,
ונרמזה בירושלים, הקריה הקדושה.
באותה השעה שדוד עבר עליה, יצא קול
ואמר: דוד, במה שנקשרת תותר. אותך
טורדים מירושלים, והמלכות תוסר ממך.
מנין לנו? שכתוב (שמואל ב יב) הנני מקים
עליך רעה מביתך. מביתך במדיק. וכך
היה. במה שעבר עליו נענש. ומה דוד
המלך כך - שאר בני העולם על אחת כמה
וכמה.

בזאת אני בוטח - הינו תורה

אם תחנה עלי מחנה וגו' (כז א): זוהר
בראשית פ' ויחי (דף רטו:): רב נחמן אמר
מכאן, (תהלים כז) אם תחנה עלי מחנה לא
יירא לבי וגו' בזאת אני בוטח, זאת - זו
תורה תהיה לכשיבא המשיח, ולכן (שיר ב)
וקול התור נשמע בארצנו. למה נמשלה
התורה לגוזל? מה גוזל קולו ערב - אף
דברי התורה קולם ערב, והקול הזה יהיה
כשיבא המשיח ליום הדין. למדנו, הנצנים
נראו בארץ עת הזמיר הגיע וקול התור
נשמע בארצנו. הנצנים - אלו האבות של
המרכבה שמן העולם הם יקומו ויתראו.
עת הזמיר הגיע - התשבחות שישבחו
הלויים כשישובו לעבודתם כבתחלה. וקול
התור - אשר נתן לי אלהים בזה, דברי
תורה שהם ערכים כקול התור הזה, ז"ה

כיון שהקב"ה אוהז באדם לא יפחד באותו
עולם מכל בעלי הדינים

לדוד ה' אורי וישעי ממי אירע ה' מעוז
חיי ממי אפחד וכו' (כז א): זוהר
במדבר פ' במדבר (דף ק"ט): פתח ואמר, (תהלים
כז) ה' אורי וישעי ממי אירא וגו'. ה' אורי
וישעי, כיון שאדם הסתפל (נאחז) באור
שלמעלה, והקדוש ברוך הוא מאיר עליו,
לא פוחד מעליונים ותחתונים, כמו
שנאמר (ישעיה ס) ועליך יזרח ה' וכבודו
עליך יראה. ה' מעוז חיי, כיון שהקדוש
ברוך הוא אוהז באדם, לא יפחד באותו
עולם מכל בעלי הדינים. גם אני כמו זה,
כיון שאחזתי באביו ובך, לא אפחד
בעולם הזה ובעולם האחר.

זאת - אות הברית

אם תחנה עלי מחנה וגו' (כז א): זוהר
בראשית פ' לך לך (דף צג:): פתח אחר
ואמר, כתוב (תהלים כז) אם תחנה עלי מחנה
וגו'. כך שנינו, בזאת אני בוטח, מה זה
בזאת? זו אות הברית המזמנת תמיד אצל
אדם, ונרמזה למעלה. ומשום כך נאמר
בזאת, כמו שכתוב זאת אות הברית, זאת
בריתי, והכל בדרגה אחת. ושנינו, זה
וזאת הם בדרגה אחת ולא נפרדים. ואם
תאמר, אם כך, הרי שאר בני האדם כך,
למה דוד בלבדו ולא אחר? אלא משום
שהיא אחוזה בו ונרמזה בו, והיא כתר
המלכות. בא ראה, משום שאת הזאת הזו

כָּל יְמֵי חַיֵּי לַחַזוֹת בְּנַעַם יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ: הַ כִּי יַעֲפִנֵנִי בַסֶּבֶה
בְּיוֹם רָעָה יִסְתַּרְנִי בְּסֵתֶר אֶהְלֹו בְּצוּר יְרוּמִמֵּנִי: וְעֵתָה יְרוֹם רֵאשִׁי עַל אֵיבֵי

זוהר תהלים

(ישעיהו סד, ג). מי שאינו זוכה כל כך יש לו מקום בגן עדן של מטה. ואותן שאין זוכים לעלות כל כך, יש להם מקום למטה כפי דרכיהם, והם אינם זוכים למקום ההוא, ולראות כמו שרואים אותן הצדיקים שהם למעלה, ואלה עומדים בקיום העדן למטה ולא יותר. הצדיקים בגן עדן שלמטה נהנים מזיו השכינה. ואם תשאל איזהו עדן שלמטה, אלא זה עדן שנקרא חכמה שלמטה, והוא עומד על הגן שבארץ, והשגחת אותו העדן עליו, ואלה עומדים בגן הזה, ונהנים מאותו העדן. גן עדן שלמטה בלשון נקבה שלמעלה בלשון זכר. מה בין העדן שלמטה לשלמעלה, כיתרון האור מן החשך, עדן שלמטה נקרא עדנה בלשון נקבה, עדן העליון נקרא עדן בלשון זכר, עליו כתוב: "עין לא ראתה אלהים וזלתך יעשה למחפה לו".

כְּדִי לְהַעֲבִיר אֶת הַדִּין מִן הָעוֹלָם. אֲשִׁירָה וְאֶמְרָה - לַיהוּדוֹת וּלְשִׁבְתָּ לְקַבֵּ"ה לְלֹא הַפְּסֵק לְעוֹלָם

וְעֵתָה יְרוֹם רֵאשִׁי עַל אֵיבֵי סְבִיבוֹתַי וְאֶזְבְּחָה בְּאֶהְלֹו זִבְחֵי תְרוּעָה

אֲשִׁירָה וְאֶמְרָה יְהוָה (כז, ט). [זוהר בראשית פ' מקץ (ד קצח)]. ויוסף הוא השליט על הארץ וגו'. רבי ייסא פתח ואמר, (תהלים כז) ועתה ירום ראשי על איבי סביבותי ואזבחה באהל זבחי תרועה אשירה ואמרה לה.

וזאת תור שנים. מה רוצה לומר? וסוד הדבר - בזמן שלא תהיו תחת פני השכינה, א' של זאת יורד, והוא מתחת לכל, ועולה ה' של זה אל ואנוהו משחרב הבית, שה"א לא יכלה לדור ולהיות בין עמים נכרים, שה"א קדושה חתוכה מן השם. ה"א אלהי: ה"א עדיפה בקדושה, א' עדיפה לאותיות. כשישבו ישראל לארצם, ה"א קדושה שהיא חתוכה מן השם של הקדוש ברוך הוא, תשוב בזה ויצא מגין מתקן.

הצדיקים שזוכים להתקשר בצרור החיים, הם זוכים לראות בכבוד העליון של המלך הקדוש

לַחַזוֹת בְּנַעַם ה' וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ (כז, ד):

[זוהר חלק ג' פ' חוקת (ד קצח): זוהר

תורה] מדור הצדיקים הרבה יותר גבוה מאשר המלאכים. "לחזות בנעם ה' ולבקור בהיכלו". אמר רבי חייא, בוא וראה, הצדיקים שזוכים להתקשר בצרור החיים, הם זוכים לראות בכבוד העליון של המלך הקדוש, כמו שכתוב: "לחזות בנעם ה' ולבקור בהיכלו", והם מדורם יותר גבוה מכל אותן מלאכים הקדושים וכל המדרגות שלהם, שהרי מקום עליון הוא (חדוה עליונה היא) אין זוכים העליונים והתחתונים לראותו, וזה שכתוב: "עין לא ראתה אלהים וזלתך יעשה למחפה לו"

סְבִיבוֹתַי וְאַזְבְּחָהּ בְּאַהֲלוֹ זִבְחֵי תְרוּעָה אֲשִׁירָה וְאַזְמֶרְהָ לִיהוָה **ז** : שְׁמַע יְהוָה **ח** קוֹלִי אֶקְרָא וְחַנּוּנִי וְעֲנֵנִי: **ח** לֵךְ אָמַר לְבִי בְקִשׁוּ פָנַי אֶת פְּנֵיךָ יְהוָה **ט** אֲבַקֵּשׁ: **ט** אֵל תִּסְתַּר פְּנֵיךָ מִמֶּנִּי אֵל תִּטַּ בְּאַף עֲבָרְךָ עֲזַרְתִּי הָיִיתָ אֵל

— זוהר תהלים —

אֲשִׁירָה וְאַזְמֶרְהָ - להודות ולשבח לקדוש ברוך הוא ללא הפסק לעולם.

דְּבַר אַחַר, וְעַתָּה יְרוּם רֵאשִׁי - בכל, יִצָּר טוב על יִצָּר רָע, שְׁכָתוֹב עַל אֵיבֵי סְבִיבוֹתַי, זֶה הַיִּצָּר הָרַע שֶׁהוּא סְבִיב הָאָדָם, וְהוּא שׁוֹנֵא אוֹתוֹ בְּכָל. וְאַזְבְּחָהּ בְּאַהֲלוֹ זִבְחֵי תְרוּעָה - זוֹ הַתּוֹרָה שֶׁנִּתְּנָה מִצַּד הָאֵשׁ, כְּכַתוּב (דברים לג) מִיִּמֵּינוֹ אֵשׁ דָּת לָמוֹ. שֶׁהָרִי בְּשִׁבִיל הַתּוֹרָה יְרוּם רֵאשׁוֹ [של האדם] וְנִשְׁבָּרִים כָּל שׁוֹנְאָיו לְפָנָיו, כְּכַתוּב (תהלים יח) תִּכְרִיעַ קָמִי תַחְתִּי.

דְּבַר אַחַר, וְעַתָּה יְרוּם רֵאשִׁי - לְהַכְלִיל עִם הָאֲבוֹת, שֶׁהָרִי דָּוִד הִמְלִיךְ יֵשׁ לוֹ לְהַדְבִּיק עִם הָאֲבוֹת, וְאִזּוֹ יִתְרוֹמֵם וְיַעֲלֶה לְמַעְלָה, וְהוּא בְּקִשׁוֹ אֶחָד עִמָּם. עַל אֵיבֵי סְבִיבוֹתַי - אֵלוֹ הֵם שֶׁבְּצַד הַשָּׂמָאל, כָּלֵם בְּעֲלֵי הַדֵּינִים שֶׁמִּתְכַּוְּנִים לְחַבֵּל, וְאִזּוֹ הַשָּׂמֵשׁ מִתְחַבֵּר לְלִבְנָהּ, וְהַכֵּל הוּא אֶחָד.

רְאוּי הוּא דָּוִד הִמְלִיךְ לֹמַר שִׁירָה בְּשִׁבִיל כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר מִכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם

לֵךְ אָמַר לְבִי בְקִשׁוּ פָנַי אֶת פְּנֵיךָ ה' אֲבַקֵּשׁ (כו, ח): [זוהר ויקרא פ' אמוז (דף צ"ג)] אֵלָה מוֹעֲדֵי ה' מִקְרָאֵי קִדְשׁ אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם. רַבִּי יִצְחָק פִּתַּח, (תהלים כז) לֵךְ אָמַר לְבִי בְקִשׁוּ פָנַי אֶת פְּנֵיךָ ה' אֲבַקֵּשׁ. אֵת הַפְּסוּק הַזֶּה בְּאֵרוֹ הַחֲבָרִים בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת, אֲבָל הַפְּסוּק הַזֶּה כָּף נֶאֱמַר, לֵךְ אָמַר לְבִי, דָּוִד הִמְלִיךְ אָמַר אֵת זֶה בְּשִׁבִיל כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל כְּנִגְדַּת הִמְלִיךְ

בְּאֵהָ, כְּשֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְרַצֵּה מִהָאָדָם, הוּא זוֹקֵף אוֹתוֹ עַל כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם וְעוֹשֶׂה אוֹתוֹ הָרֵאשׁ שֶׁל הַכֵּל, וְכָל שׁוֹנְאָיו נִכְנָעִים תַּחְתָּיו. אֵת דָּוִד הִמְלִיךְ שְׁנָאוֹ אֶחָיו, דָּחוּ אוֹתוֹ מֵהֶם - הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הָרִים אוֹתוֹ עַל כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם. בְּאֵהָ חֲמִיו - בָּרַח מִלְּפָנָיו, הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הָרִים אוֹתוֹ עַל כָּל מַלְכוּתוֹ, וְכָלֵם הָיוּ כוֹרְעִים וְסוֹגְדִים לְפָנָיו. וְאֵת יוֹסֵף דָּחוּ אֶחָיו, אַחַר כֵּף כָּלֵם כָּרְעוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְפָנָיו, זֶהוּ שְׁכָתוֹב וַיָּבֹאוּ אֶחָי יוֹסֵף וַיִּשְׁתַּחֲווּ לוֹ אַפִּים אֲרֻצָּה.

דְּבַר אַחַר, וְעַתָּה יְרוּם רֵאשִׁי - מַה זֶה וְעַתָּה? כְּמוֹ וְאֵתָהּ. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, הִנֵּה נִתְבָּאֵר, עֵת שֶׁהִיא הַדְּרָגָה הָעֲלִיּוֹנָה. וּמִי הִיא אוֹתָהּ הָעֵת? זוֹ ה' א, וְנִקְרָאת עֵתָהּ. וְעַתָּה - זֶה הוּא וּבֵית דִּינּוֹ. יְרוּם רֵאשִׁי - לְהָרִים אוֹתָהּ בְּכָבוֹד וּמַלְכוּת. עַל אֵיבֵי סְבִיבוֹתַי - אֵלוֹ שֶׁאֵר מַלְכֵי הָאָרֶץ. וְאַזְבְּחָהּ בְּאַהֲלוֹ - זוֹ יְרוּשָׁלַיִם. בְּאַהֲלוֹ - זֶה אֶהָל מוֹעֵד. זִבְחֵי תְרוּעָה - שִׁישְׁמַע כָּל הָעוֹלָם. אֲשִׁירָה וְאַזְמֶרְהָ - מֵאוֹתוֹ צַד שֶׁהִיא הַתְרוּעָה. שֶׁהָרִי מִשָּׁם, מִהַצַּד שֶׁל הַתְרוּעָה, בְּאֵהָ הַשִּׁירָה וְהַתְשַׁבְּחָת. דְּבַר אַחַר וְעַתָּה יְרוּם רֵאשִׁי - זוֹ כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל. עַל אֵיבֵי סְבִיבוֹתַי - זֶה עֲשׂוֹ וְכָל הַשָּׂרִים שָׁלוּ. וְאַזְבְּחָהּ בְּאַהֲלוֹ - אֵלוֹ יִשְׂרָאֵל. זִבְחֵי תְרוּעָה - שְׁכָתוֹב (שם נא) זִבְחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נִשְׁבָּרָה, כְּדִי לְהַעֲבִיר אֵת הַדִּין מִן הָעוֹלָם.